

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

38. ČÍSLO / XV. ROČNÍK

9 Kč (12Sk)

23. ZÁŘÍ 2007

Z obsahu:

**Nauka svatého Řehoře
Nysánského**
Katecheze Benedikta XVI.
při generální audienci
5. září 2007
- strana 2 -

Nebojte se pokory
Z homilie Benedikta XVI.
na setkání s italskou mládeží
v Loretu 2. září 2007
- strana 4 -

Římští prvomučedníci
- strana 5 -

**Andělé žasnou
nad Eucharistií**
P. Bernhard Springer
- strana 7 -

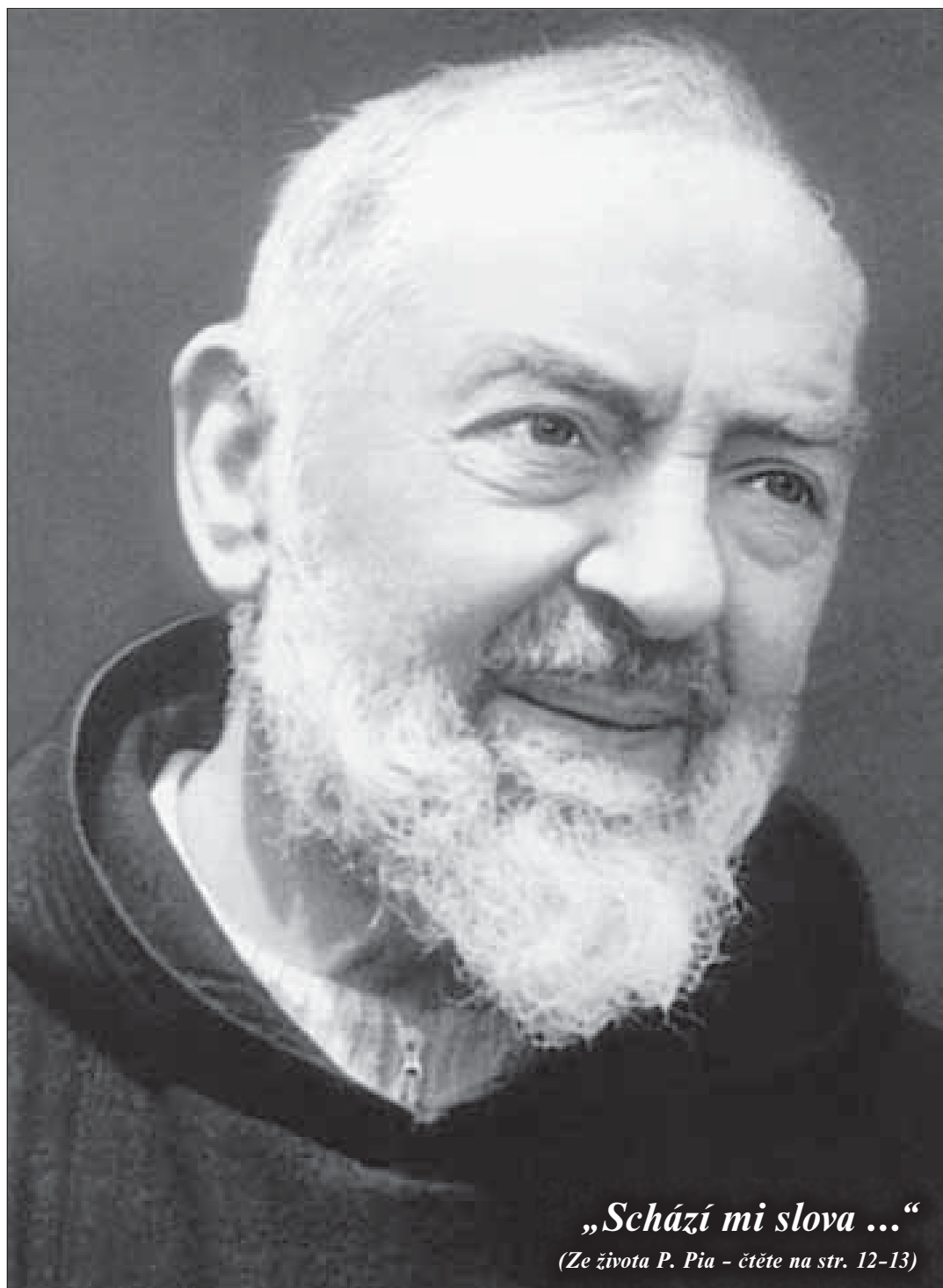
**Liturgie: tradice
ve svém lesku**
- strana 8 -

Revoluce '68
- strana 9 -

**Nezbytnost příkladu
i slova křesťanů**
Heinrich Wohlmeyer
- strana 10 -

Otázka správcovství
- strana 11 -

Ze života P. Pia
Donato Calabrese
- strana 12 -

„Schází mi slova ...“
(Ze života P. Pia - čtěte na str. 12-13)

EDITORIAL

Knihy Písma svatého Starého zákona jsou pro nás mnohem více než jen literárně historické dokumenty z dávné doby. Představují stále živé, často velmi názorné, trvale platné Boží slovo. I když se okruh textů, které slyšíme ve dvou až tříletých cyklech v mešních čteních, značně rozšířil, na mnohé z nich se nedostalo. S knihou proroka Ámose se v mešních čteních setkáváme jen ve dvou docela malých úryvcích. To, co z ní slyšíme dnes a uslyšíme zase až za tři roky, nás však může svou aktuálností tak zaujmout, že bychom měli po této knize sáhnout a přečíst si ji celou. Dovíme se, že Ámos přišel do Izraelského království z Judska v době velkého rozkvětu, kdy se zde hromadilo bohatství a panoval relativní mír. Ale pod zdánlivou prosperitou se skrývalo povážlivé zlo. Nábožnost byla pouhé zdání, koketovala s magií a mravy upadaly. Ze všech hříchů a nevěrností pak nejvíce Hospodina urážela nespravedlnost a krivdy, kterých se majetní dopouštějí na chudácích. Hospodin proto posílá svého posla, aby nekompromisně káral a varoval starozákonní „vlastníky“, kteří „šlapou po nuzném a utlačují chudáky“.

Praxe nespravedlivého obohacování je zřejmě odedávna stejná: „Na míře ubírali a na ceně přidávali, prodávali i to nejhorší obilí.“ Prorokova výstraha je více než vážná: „Zemřou všichni hříšníci, kteří říkají: Nic se nám nestane.“ Hlasatel takového poselství se ovšem varovaným boháčům a vládcům nemůže líbit: Co s ním? Je třeba ho znemožnit a vyhnat: „Spikl se proti tobě Ámos přímo v izraelském domě. Není možné, aby země snášela všechna jeho slova!“ „Seber se a běž pryč!“ Odpor proti nepohodlnému Božímu poslu je tak velký, že zcela zatlačil jeho další slova, jimiž předpovídá po očistném trestu návrat země k hojnosti, která bude následovat a ze které se pak bude moci těšit „zbytek edomského lidu“.

Není tato situace a prastaré schéma nápadně podobné schématu a osudu takřka všech prorockých poselství, jaká Bůh posílá současnému světu? Je tedy nanejvýš bláhové žít v jistotě starých hříšníků a myslet si jako oni: Nic se nám nestane. -lš-

Nauka svatého Řehoře Nysánského

Předkládám vám některé aspekty nauky svatého Řehoře Nysánského, o kterém jsme mluvili minulou středu. Řehoř Nysánský poukazuje především na velice vysokou důstojnost člověka. Cílem člověka, říká svatý biskup, je stát se podobným Bohu, a tohoto cíle dosahuje především skrze lásku, poznání a praktikování ctností, „zářících paprsků, které sestupují z božské přirozenosti“ (De beatitudinibus 6 PG 44,1272c), v ustavičném pohybu směrem přilnutí k dobru, tak jako běžec běží vpřed. V tomto smyslu používá Řehoř působivého obrazu, který se nachází již v Pavlově Listu Filipánům: *épekteinómenos* (3,13), tzn. *ženu se k tomu, co je největší, k pravdě a k lásce*. Tento realistický výraz vyjadřuje hlubokou skutečnost: dokonalost, kterou chceme nalézt, není věci získanou jednou provždy; dokonalost spočívá v setrvání na cestě, je to trvalá připravenost jít vpřed, dokud nedosahujeme plné podobnosti s Bohem; jsme stále na cestě (srov. Homilia in Canticum 12: PG 44,1025d). Dějinami každé duše je ona láska, stále naplňovaná a současně otevřená pro nové horizonty, protože Bůh stále rozšiřuje možnosti duše, aby ji uschoпил ke stále většímu dobru. Sám Bůh, který do nás vložil zárodky dobra a od něhož pochází každá iniciativa ke svatosti, „modeluje celek, ... tříbí a očisťuje našeho ducha, utváří v nás Krista“ (In Psalmos 2,11: PG 44m,544b).

Mít Boha v sobě

Řehoř se snaží upřesnit: „Není to ve skutečnosti naše dílo a není to ani výsledek lidské schopnosti připodobnit se božství, nýbrž je to výsledek Boží štědrosti, která od samotného počátku prokázala naši přirozeností milost, že je Jemu podobná“ (De virginitate 12,2: SC 119,408–410). Pro duši tedy „není podstatné poznat něco o Bohu, nýbrž mít Boha v sobě“ (De beatitudinibus 6: PG 44,1269c). Konečně, poznamenává výstižně Řehoř, „božství je čistota, je to osvobození od vášni a hnutí všeho zla: jsou-li v tobě všechny tyto věci, je v tobě Bůh“ (tam. 1272c).

Když máme Boha v sobě, když člověk miluje Boha, skrze tuto reciprocitu, která je vlastní zákonu lásky, chce člověk to, co chce sám Bůh (srov. Homilia ad Canticum 9: PG 44,956ac), a tedy spolupracuje s Bohem na vytváření Božího obrazu v sobě, takže „naše duchovní zrození je výsledkem svobodné volby a my jsme svým způsobem rodiči sami sobě, tvoříme se takovými, jakými sami chceme být, a skrze naši vůli utváříme sebe podle modelu, který jsme si zvolili“ (Vita Moysis 2,3: SC 1bis 108). Aby

člověk vystoupil k Bohu, musí se očistit: „Cesta, která vede lidskou přirozenost do nebe, není nic jiného než vzdalování se od zla a od tohoto světa... Stát se podobným Bohu znamená stát se spravedlivým, svatým a dobrým... Jestliže tedy podle Kazatele (5,1) *Bůh je v nebi* a jestliže podle proroka (Ž 72,28) *přistupujete k Bohu*, vyplývá z toho nutně, že musíte být tam, kde se nachází Bůh, a to od okamžiku, kdy jste spojeni s ním. Jelikož vám uložil, abyste, když se modlíte, nazývali Boha Otcem, říká vám, abyste se bez výhrad stali podobnými svému nebeskému Otci životem hodným Boha, jak nám to Pán jasně nařizuje na jiném místě, když říká: *Budte dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský Otec!* (Mt 5,48)“ (De oratione Dominica: PG 44,1145ac).

Závazný úkol křesťana

Na této cestě duchovního výstupu je Kristus vzorem a učitelem, který nám dává patřit na krásný Boží obraz (srov. De perfectione christiana: PG 46,272a). Každý z nás, když se na něho dívá, je v roli „malíře vlastního života“, který má vůli jakožto vykonavatelku práce a ctností jako barvy, jimiž si slouží (tam. PG 46,272b). Tedy má-li být člověk pokládán za hodna Kristova jména, jak se má chovat? Řehoř odpovídá takto: „(Má) zkoumat vždy ve svém nitru vlastní myšlenky, vlastní slova a vlastní skutky, aby viděl, zda se ubírají ke Kristu, nebo zda se od něho vzdalují“ (tam. PG 46,284c). Tento bod je důležitý vzhledem k hodnotě, kterou dává slovu křesťan. Křesťan je ten, kdo nese jméno Kristovo, a tudíž má se mu podobat také životem. My křesťané přijímáme spolu se křtem velkou odpovědnost.

Důstojnost chudých

Ale Kristus – připomíná Řehoř – je přítomný také v chudých, proto je nemáme nikdy hanět: „Nepohrdej těmi, kteří leží odstrčeni, jako by kvůli tomu neplatili za nic. Uvaž, kým jsou, a objevíš, jaká je jejich důstojnost: představují Osobu Spasitele. A je tomu tak: Protože Pán ve své dobrotě jim propůjčil svou vlastní Osobu, aby se skrze ni pohnuli k soucitu ti, kteří jsou tvrdého srdce a jsou nepřáteli chudých“ (De pauperibus amandis: PG 46, 460bc). Řehoř, jak jsme řekli, mluví o výstupu, výstupu k Bohu v modlitbě skrze čistotu srdce; ale o výstupu k Bohu také skrze lásku k bližnímu. Láska je žebřík, který vede k Bohu. Z toho plyne, že Nysánský živě oslovuje každého svého posluchače: „Bud' velkodušný k těmto

Pokračování na str. 14

Boží bohatství

Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle

Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.

Tato neděle má být pro tebe důležitým mezníkem. Udělej si čas a potřebný klid, abys ve světle Ducha Svatého provedl důkladný audit. Pozorně a soustředěně si přečti posvátné texty, protože tě Pán dnes k sobě volá nikoliv jako svědka či pozorovatele, nýbrž proto, abys složil účty ze svého správcovství.

Zaskočilo tě takové předvolání? Nezapomněl jsi uprostřed přemíry všech možných aktivit na své správcovství? Správce je člověk, kterému byly svěřeny velké hodnoty, ale nikoliv proto, aby je vlastnil, nýbrž aby zaručil, že budou sloužit právě k tomu, k čemu jsou určeny. Udělej si proto inventuru všeho, co ti bylo svěřeno: patří sem všechno, dokonce i ty sám, všechno, co jsi a co máš, co víš, co umíš, co věříš, spolu s nedozírným množstvím Božích milostí a darů. Toto všechno však není určeno pouze pro tebe. Roste počet těch, kteří si stěžují, že se jim nedostává toho, co jim Bůh posílá **skrze tebe**. Navíc Pán spoléhá na tebe nejen jako na zprostředkovatele, ale právem očekává, že to, co ti svěřil, *nezakopeš a neukryješ do země*, ale že tento neocenitelný kapitál budeš dále rozmnožovat a tak *vyzískáš další*⁽¹⁾. Ale jestliže ztrácíš ze zřetele, co všechno spravuješ, jestliže ani nemyslíš na to, že jsi jeho správcem, nenazývá tě Pán oprávněně *služebníkem špatným a líným*?⁽²⁾

Je svrchovaný čas, aby ses probudil ze své pohodlnosti. Tvůj Pán si přece zaslouží, abys pro něho pracoval s plným nasazením. Nebo ti snad jsou lhotejné ztráty, které v jeho království vznikají také tvou nedbalostí a liknavostí?

Podívej se kolem sebe na *syny tohoto světa*. Všimni si dobře, s jakým zaujetím, s jak neúnavnou horlivostí a vynalézavostí se starají o svůj mamon ti, kteří mu slouží. Vůbec jim nejde z mysli. Čím více mají, tím více ještě chtějí mít. I jejich na odiv stavěná štedrost není nic jiného než vypočítavost, od které očekávají, jak se jim to vrátí. Věnují tomu své nejlepší vlastnosti a všechny čas. Je tvoje angažovanost pro Boží království srovnatelná s jejich pracovitostí?

Ježíš ti je dává za příklad ovšem jen proto, že je to velmi názorná ukáзка, jak se člověk může zasvětit tomu, čemu se věnuje. Ale ihned tě upozorňuje, že není možné, abys současně *sloužil Bohu i mamonu*. Jsou to dva zcela protichůdné světy. Ta nesluči-

telnost spočívá v tom, že v každém z nich směřují dobra a statky opačným směrem. Službu mamonu ti výstižně představuje prorok Ámos. Tady se dar vynalézavosti a podnikavosti snaží *zmenšovat míru a zvyšovat cenu, prodávat i to nejhorší obilí*. Synové tohoto světa si *stavějí stále větší stodoly*, protože *hromadí poklady pro sebe*⁽³⁾.

Božím královstvím teče bohatství opačným směrem. Tady se neshromažďuje, ale rozděluje. Nebeský Hospodář potřebuje takové správce, kteří by mu pomáhali zprostředkovat jeho hmotné i duchovní poklady bezplatně a bezúročně těm, kteří je potřebují, rozdávat štedře z jeho nevyčerpatelné hojnosti: *Vzhůru, všichni, kdo žíznete, pojdte k vodám, i ten, kdo peníze nemá. Pojdte, kupujte a jezte, kupujte bez peněz a bez placení víno a mléko!*⁽⁴⁾ To je smyslem tvého správcovství, které zatím tak liknavě vykonáváš ke škodě těch, kteří žízni po pravdě a spravedlnosti, i ke škodě Hospodářova dobrého jména, protože jeho bezmezná štedrost nepřichází v potřebnou známost. Kolik je to lidí, kteří ještě nepoznali, že *On chce, aby se všichni zachránili a došli k poznání pravdy!*

Co ti tedy zbývá, nevěrný správce, který se *stydíš žebrot a bojíš se těžké práce*? Necháš se zahanbit těmi, kteří se do úmoru pachtí za svým mamonem? Nemeškej ani na chvíli a vyprav se vyhledávat všechny Pánovy služebníky, kteří strádají pod tíží dluhů. Jen on ví, kolik z těchto dluhů jsou ve skutečnosti tvoje dluhy. Zapoj všechny svůj důmysl, všechnu svou podnikavost, využij Hospodářovu velkodušnou štedrost, abys dlužníkům pomohl umořit jejich těžké břemeno. Jde o víc než o dlužníky. Je mnoho těch, kterým se vede ještě hůře, protože úpí v nejrůznějším otroctví a stále nic nevědí o tom, že *Ježíš se vydal za všechny a zaplatil za ně výkupné*. Nemáš kolem sebe ubožáky, co nepoznali Ježíše, *kteří slabého pozvedá z prachu, ze smetiště povyšuje chudého, aby ho posadil vedle knížat*? Copak jsi už zapomněl, kdo našel tebe, že jsi také jeden z těch, které on pozvedl?

Přestaň se založenýma rukama kritizovat zkaženost světa, shromáždí své bratry, aby bez ustání *s čistýma rukama, bez hněvu a hádání konali modlitby prosebné, přímlyvné a děkovné za všechny lidi i za ty, kteří zaujímají odpovědné postavení, abychom začali vést život pokojný a klidný, ve zbožnosti a počestnosti*.

Tak se to líbí Bohu, našemu Spasiteli!

Bratr Amadeus

⁽¹⁾ srov. Mt 25,14–30; ⁽²⁾ srov. tamtéž;

⁽³⁾ srov. Lk 12,16–21; ⁽⁴⁾ Iz 55,1

Liturgická čtení

1. čtení – Am 8,4–7

Slyšte to vy, kteří šlapete po nuzném, utlačujete chudáky země! Říkáte: „Kdypak už bude po slavnosti novoluní, abychom mohli prodávat obilí, kdypak již bude po sobotě, abychom mohli otevřít sýpky, zmenšovat míru, zvyšovat cenu, užívat podvodných vah, chudáka kupovat za peníze, nuzáka za pár opánků? I nejhorší obilí prodáme.“ Při chloubě Jakubově Hospodin přísahal: „Navěky nezapomenu na žádný jejich skutek!“

2. čtení – 1 Tim 2,1–8

První věc, ke které vybízím, je tato: ať se konají modlitby prosebné, přímlyvné i děkovné za všechny lidi, za krále a všechny, kdo mají moc, abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti. Tak je to dobré a milé Bohu, našemu spasiteli. On chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy. Je totiž jenom jediný Bůh a jenom jediný prostředník mezi Bohem a lidmi: člověk Kristus Ježíš, který vydal sám sebe jako výkupné za všechny. To bylo zjeveno ve svůj čas; a já jsem byl ustanoven za hlasatele toho a za apoštola – to mluvím pravdu a nelžu – za učitele víry a pravdy mezi pohany. Prej si tedy toto: všude se mají muži modlit tak, že budou zvedat čisté ruce bez hněvu a sváru.

Evangelium – Lk 16,1–13

Ježíš řekl svým učedníkům: „Byl jeden bohatý člověk a ten měl správce, kterého obvinili, že prý zpronevěruje jeho majetek. Zavolal ho a řekl mu: ‚Co to o tobě slyším? Slož účty ze svého správcovství! Správcem už dál být nemůžeš.‘ Správce si řekl: ‚Co si počnu, když mě můj pán zbavuje správcovství? Kopat neumím, žebrot se stydím. Už vím, co udělám, aby mě lidé přijali k sobě do domu, až budu zbaven správcovství.‘ Zavolal si dlužníky svého pána, každého zvlášť, a zeptal se prvního: ‚Kolik jsi mému pánovi dlužen?‘ Odpověděl: ‚Sto věder oleje.‘ Řekl mu: ‚Tady máš svůj úpis, honem si sedni a napiš padesát.‘ Pak se zeptal druhého: ‚Kolik ty jsi dlužen?‘ Odpověděl: ‚Sto korců pšenice.‘ Řekl mu: ‚Tady máš svůj úpis a napiš osmdesát.‘ Pán pochválil nepoctivého správce, že jednal prozíravě. Děti tohoto světa jsou totiž k sobě navzájem prozíravější než děti světla.

A já vám říkám: Získávejte si přátele z nespravedlivého mamonu, abyste – až ho nebude – byli přijati do příbytků věčných.

Kdo je věrný v maličkosti, je věrný i ve velké věci, a kdo je v maličkosti nepoctivý, je nepoctivý i ve velké věci. Jestliže jste tedy nebyli věrni v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří právě bohatství? Jestliže jste nebyli věrni v cizím, kdo vám dá, co je vaše?

Žádný služebník nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat a druhého milovat, nebo se bude prvního držet a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu.“

Toto je skutečně den milosti! V našem setkání v blízkosti svatyně Panny Marie se v určitém smyslu uskutečňují slova listu Židům: *Přistupujete k hoře Sión a k městu živého Boha.*

S Marií, Matkou Vykupitele a naší Matkou, jdeme především vstříc setkání s *Prostředníkem Nové smlouvy*, naším Pánem Ježíšem Kristem (srov. Žid 12,22–24). Nebeský Otec, který častokrát a mnoha způsoby mluvil k lidem (srov. Žid 1,1), nabízel svou smlouvu a setkával se často s odporem a odmítáním, v plnosti času chtěl uzavřít s lidmi novou smlouvu, a to definitivní a neodvolatelnou, a zpečetit ji Krví svého jednorozrozeného Syna, který zemřel a vstal z mrtvých pro spásu celého lidstva.

Ježíš Kristus, vtělený Bůh, přijal v Marii naše tělo, stal se účastníkem našeho života a chtěl sdílet naše dějiny. Aby uskutečnil svou smlouvu, hledal Bůh mladé srdce a našel je v Marii, „mladé ženě“.

Ještě dnes hledá Bůh mladá srdce, hledá mladé lidi s velkým srdcem, schopné dát ve svém životě prostor jemu a stát se tak protagonisty Nové smlouvy. Abychom přijali tento uchvacující návrh jako ta, která nám dala Ježíše, abychom s ním uzavřeli smlouvu, musíme být vnitřně mladí, schopní dát se zaangażovat jeho novostí, vydat se s ním po nových cestách.

Ježíš má zalíbení v mladých, jak to dokládá rozhovor s bohatým mládcem (srov. Mt 19,16–22). Respektuje jejich svobodu, ale neúnavně vytyčuje pro ně životní mety stále výše: je to novost evangelia a krása svatého jednání. Podle příkladu svého Pána Církev tomu věnuje stejnou pozornost.

To je důvod, proč se na vás dívá s nesmírnou láskou a je vám nablízku ve chvílích radosti a svátku, zkoušky i zmatku; podporává vás dary svátostné milosti a provází vás při volbě vašeho povolání. Drahá mládeži, nech-

Nebojte se pokory

te se zapojit do nového života, který pramení ze setkání s Kristem, a budete schopni být apoštoly pokoje ve vašich rodinách, mezi vašimi přáteli, uvnitř vašich církevních společenství a v různých prostředích, ve kterých žijete a působíte.

Setkání s mládeží v Loretu 2. září 2007

Co však činí skutečně „mladým“ ve smyslu evangelia? Toto naše setkání, které se uskutečňuje ve stínu mariánské svatyně, nás zve, abychom se dívali na Marii. Ptáme se tedy: Jak prožívala Maria své mládí? Proč se v ní stalo nemožné možným? Odhaluje nám to sama ve zpěvu Magnificat: *Bůh shlédl na poníženost své služebnice* (Lk 1,48a).

Mariina pokora je to, co u ní Bůh oceňuje nade vše. A právě o pokoře hovoří další dvě čtení dnešní liturgie. Není to šťastná shoda, že toto poselství se k nám obrací právě v Loretu? Naše myšlenky se zde přirozeně vracejí k svatému domku v Nazaretě,

který je svatyní pokory: pokory Boha, který se vtělil, stal se maličkým, a pokory Mariiny, která ho přijala do svého lůna; pokory Stvořitele a pokory tvora.

Ze setkání pokory se zrodil Ježíš, Boží Syn a Syn člověka. *Čím jsi větší, tím více se pokořuj, tak najdeš milost u Hospodina, protože jeho oslavují pokorní*, praví se v knize Sirachovcové (3,18). A Ježíš v podobě svatebních hostech uzavírá: *Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen* (Lk 14,11).

Tato Písmem vytyčená perspektiva se pro kulturu a vnímavost současného člověka jeví provokativní jako nikdy předtím. Na pokorného se dívají jako na uhýbajícího, na poraženého, který nemá světu co říct. Tato cesta je naopak cesta mistrovská, a to nejen proto, že pokora je velká lidská ctnost, ale proto, že na prvním místě představuje způsob, jakým jedná sám Bůh. Je to cesta, kterou si zvolil Kristus, *Prostředník Nové smlouvy*, který se *zjevil v lidské podobě, ponížil se a byl poslušný až k smrti, a to smrti na kříži* (Fil 2,8).

Drahá mládeži, zdá se mi, že z tohoto Božího slova pramení pro vás poselství důležité a aktuální jako nikdy předtím, jestliže chcete následovat Krista a být

součástí jeho Církvě. To poselství zní: Nechoďte cestou pýchy, nýbrž cestou pokory. Jděte proti proudu; neposlouchejte hlasy zaujaté a svádivé, které z mnoha stran propagují životní modely založené na aroganci a násilí, na převaze a úspěchu za každou cenu, na zdání raději mnoho mít než mnoho být.

Kolik se to na vás valí poselství především prostřednictvím sdělovacích prostředků! Buďte ostražití! Buďte kritičtí! Nechoďte za vlnou, kterou vytváří tato silná přesvědčovací akce. Nemějte strach, draží přátelé, dávat přednost „alternativním“ cestám, které vytyčuje pravá láska: stylu střízlivého a solidárního života; čistým a upřímným vztahům; poctivému úsilí ve studiu i v práci; hlubokému zájmu o společné dobro.

Nemějte strach, když se budete jevit jako odlišní a budete kritizováni za to, co se může zdát jako ztrátové a nemoderní: vaši vrstevníci a také dospělí, zvláště ti, kteří se projevují jako velice vzdálení od mentality a hodnot evangelia, mají hlubokou potřebu vidět někoho, kdo má odvalu žít podle plnosti lidství, jakou zjevil Ježíš Kristus.

Ona cesta pokory, draží přátelé, není tedy cestou rezignace, nýbrž odvahy. Není to únik do porážky, nýbrž výsledek vítězství lásky nad egoismem a milosti nad hříchem. Následováním Krista a napodobováním Panny Marie musíme prokázat odvahu k pokoře; musíme se pokorně svěřit Pánu, protože jen tak se můžeme stát učenlivými nástroji v jeho ruce a dovolit mu, aby v nás vykonal veliké věci.

Jak veliké zázraky vykonal v Marii a svatých! Mám na mysli příklad Františka z Assisi a Kateřiny Sienské, patronů Itálie. Mám na mysli také zářivé vzory, jako jsou svatá Gemma Galgani, svatý Gabriel od Bolestné Matky Boží, svatý Alois z Gonzagy, svatý Dominik Savio, svatá Maria Goretti, Pieter Frassati a Alberto Marvelli. A mám na mys-

Papež Benedikt XVI. při slavnostní mši svaté v Loretu 2. září 2007

li mnohé chlapce a dívky, kteří patří k zástupu „anonymních“ světců, kteří ovšem nejsou anonymní pro Boha. Pro něho každá jednotlivá osoba je jedinečná, se svým jménem a se svou tváří. Všichni, a vy to víte, jsme povoláni, abychom byli svatými!

Je pravda, úkoly, které máte splnit, jsou početné a velké. Tím prvním zůstane vždy následovat Krista až do konce, bez výhrad a kompromisů. A následovat Krista znamená cítit se součástí života jeho těla, kterým je Církev. Nemůžeme být Ježíšovými učedníky, jestliže nemilujeme a nenásledujeme jeho Církev.

Církev je naše rodina, ve které láska k Pánu a k bratřím a především účast na Eucharistii nám dává zakoušet radost a předem okusit již nyní budoucí život, který bude celý ozářen láskou. Naším každodenním úsilím nechť je žít již zde dole tak, jak snad budeme žít tam nahoře.

Cítit se součástí Církve je povoláním ke svatosti pro všechny; je to každodenní úkol budovat společenství a jednotu a vítězit nad každým odporem a překonávat každé nepochopení. V Církvi se učíme milovat tím, že se vychováváme k nezištnému přijímání bližního, k pečlivé starostlivosti o ty, kteří jsou v nesnázích, o chudé a o ty nejposlednější.

Základní motivací, která spouje věřící v Krista, není úspěch, nýbrž dobro. Dobro, které je tím autentičtější, čím více je sdílené, které nespočívá v první řadě ve vlastnictví a v moci, ale v bytí. Tak se buduje Boží město s lidmi, město, které současně vyrůstá ze země i sestupuje z nebe, protože se rozvíjí v setkání a spolupráci mezi lidmi a Bohem.

Následovat Krista, drahá mládeži, vyžaduje navíc vytrvalé úsilí přispět ze své strany k budování spravedlivé a solidární společnosti, ve které se všichni mohou radovat z dobra země. Víím, že mnozí z vás velkodušně usilují vydávat svědectví vlastní víry v různých sociálních prostředích,

prací v dobrovolných institucích, prací na podpoře veřejného blaha, míru a spravedlnosti v každém společenství.

Jednou z oblastí, na které, jak se to jeví, je třeba naléhavě pracovat, je nesporně záchrana stvoření. Nové generaci je svěřena budoucnost planety, na níž se evidentně projevují znamení rozvoje, který ne vždy dokáže chránit citlivou rovnováhu přírody. Dříve, než bude pozdě, je třeba přistoupit k odvážným rozhodnutím, která dokážou znovu vytvořit pevné spojení mezi člověkem a zemí. Jasně ano k ochraně stvoření je velkým úkolem, který má zvrátit ony tendence, jaké riskují vytvořit situaci směřující k nezvratné záhubě.

(...)

Vyzývám vás všechny, abyste obrátili svůj zrak k velkému setkání Světového dne mládeže, který se uskuteční v červenci příštího roku v Sydney. Zvu

Papež Benedikt XVI. při slavnostní mši svaté v Loretu 2. září 2007

vás, abyste se připravili na tuto velkou manifestaci mladistvé víry a meditovali o poselství, které prohlubuje tematiku Ducha Svatého, abychom spolu prožívali nové jaro Ducha.

Obraťme na závěr ještě jednou svůj zrak k Marii, vzoru pokory a odvahy. Pomáhej nám, Panno Nazaretská, abychom byli učenlivými v díle Ducha Svatého tak, jak jsi byla Ty; pomáhej nám, abychom byli stále více svatí, učedníci zamilovaní do tvého Syna Ježíše; podpírej a provázej tyto mladé lidi, aby byli radostnými a neúnavnými misionáři Evangelia mezi svými vrstevníky.

Z *Bollettino Vaticano*
překlad -lš-

Římští prvomučedníci

Vypráví se, že jeden diplomat žádal papeže Pia V. o relikvii, a byla mu předána prst z náměstí Svatého Petra. Diplomát se cítil dotčen, protože se mu zdálo, že jeho žádost nebyla brána vážně. Svatý otec mu vysvětlil, že tato půda je nasáklá čerstvou krví. Jisté je, že toto náměstí je místem mučednictví a pohřebišťem „nesmírného množství“ mučedníků, kteří zde zemřeli v průběhu prvního pronásledování za císaře Nerona v letech 64–67, a k těmto mučedníkům patří také svatí Petr a Pavel.

Řím byl v té době chaotickou metropolí s milionem obyvatel a křesťanů bylo již více než jeden tisíc. Křesťané se scházeli ve skupinách, kterých mohlo být v Neronově době kolem 25, v domech bohatých bratří, kteří byli schopni je ubytovat. Odkdy byli v Římě křesťané?

První historický dokument, který se o nich zmiňuje, je z roku 49 a pochází od Seutona a zachoval nám ho Osories. Podle tohoto dokumentu císař „Klaudius vypověděl v roce 49 z Říma Židy, protože mezi sebou vedli ustavičné spory. Tyto spory měl vyvolat jistý Chrestos.“ (V Římě žilo tehdy asi 60 tis. Židů, tedy tolik jako v Jeruzalémě. Mezi těmi, kteří museli opustit Řím, byli také Akvila a Pristila, přátelé Pavlovi, kteří se sem vrátili v roce 54.) O identitě tohoto buřiče nemůže být pochybností. Jedná se o samotného Krista, nebo lépe řečeno o přítomnost křesťanů. Neboť tak to znělo v hlásání křesťanů, které Pavel opakoval i před soudem místodržitele Festa v Caesareji. A když Festus referoval o sporu s tímto mužem a jeho žalobci Agripou a Berenikou, prohlásil: „Kladli mu otázky..., které se týkaly jistého Ježíše, který zemřel a o kterém Pavel tvrdil, že ještě žije.“

Jak se však dostalo křesťanství do Říma? Jako do všech ze-

mí, které hraničí se Středozemním mořem: od úst k ústům, od setkání k setkání, od jednoho přítele k druhému, od dcery nebo od syna k rodičům, skrze obchodníky, vojáky a cesty námořníků – jako nákaza. A všude – od Caesareje až do Říma – s touto zprávou: „Ježíš, kterého ukřižovali, je živ.“

Někteří historikové poukazují v této souvislosti také na jiné místo Skutků apoštolů (2,10), kde Petr pronáší svou slavnou letniční řeč. Mezi těmi, kteří byli bez sebe úžasem, byli kromě jiných i obyvatelé Říma. Byli to snad právě oni, kdo donesli „zprávu“ do Říma? Snad to byli také četní Římané, kteří byli v Novém zákoně svědky Ježíšových zázraků a jsou později uváděni mezi jeho učedníky: setník v Kafarnaum, velitel vojáků, kteří zatýkali Krista, nebo sám Pilát, setník Kornelius, prokonzul Galionus, Klaudius Lisa.

Podle starého podání odeslal Petr poprvé do Říma již v roce 42. Pro některé historiky se jeví příslušné prameny vesměs dostatečně věrohodné. Tacitus uvádí v Análech (XIII, 32, 3n) zprávu o zvláštním soudním jednání v roce 57, které vyvolalo velký rozruch. Týkalo se Pomponie Graeciny, významné aristokratky ze senátorské rodiny. Byla obviněna ze „superstitio illicita“ – nedovolené pověry (An. XIII. 32,3n). Podle tehdejších obyčejů podléhala rozsudku svého manžela, který musel být významnou osobností a který ji nakonec prohlásil za nevinou.

V rodině Pomponia zapustilo křesťanství bohaté kořeny. Historička Marta Sordiová se domnívá, že ke změně života Pomponie Graeciny (a pravděpodobně k jejímu obrácení) došlo v roce 42, tedy v roce, kdy měl podle tradice přijít do Říma Petr. Byla Pomponia římskou šlechtičnou, kterou Petr obrátil? Skutečností je, že Pavel napsal list Římanům

► datovaný v roce 54 (podle některých v roce 56–57). V tomto roce tedy musela již být v Římě křesťanská obec.

V roce 59 přišel Pavel sám do Říma. Někteří Římané mu šli po Via Appia naproti. Potkali Pavla, který přicházel z Puzzuoli přes Tarracinu, asi 60 km před městem. Jiná skupina ho čekala u Tre Tavernae. Pavel však přišel do Říma jako vězeň na základě soudního přelíčení, které se vyvíjelo čistě k jeho prospěchu. Ačkoliv byl několik let pod dozorem, rozvíjel bohatou misijní činnost. Referují o tom Skutky apoštolů a sám Pavel (Flp 1,13; 4,22). Ve svém listu podává Pavel živý obraz o životě společenství: *Rozneslo se po celém prétoriu a mezi všemi ostatními, že jsem v poutech pro Krista. A větší ně bratři moje okovy dodaly sebevědomí ve víře, takže mluví slovo Boží s větší odvahou a bez bázně. Někteří z nich však hlásají Krista ze závisti, z hádavosti, ale jiní zase z dobrých pohnutek.*

Z těchto několika řádků je možno usuzovat, že římská křesťanská před Pavlovým příchodem se neradila jako taková ukazovali veřejně, že to byli lidé z masa a krve a měli stejně jako všichni lidé také své chyby a slabosti.

Opravdu, dějiny křesťanství nikdy nepředstavují nějakou idylu. Společenství křesťanů se navíc skládalo z obyčejných lidí. Nicméně se křesťanství šířilo i mezi významnými římskými rodinami. Obrácení Pomponie nebyla výjimka. Když přišel v roce 60 do Říma Petr, byl pravděpodobně hostem u senátora Marcella a u Kvinta Kornelia Pudenta, jehož dům byl na svahu Eskvilina, na místě, kde je dnes blízko baziliky Santa Maria Maggiore kostel svatě Prudenciány. Je docela možné, že křesťanství vstoupilo do vznešených kruhů díky otrokům a sloužícím, ale dělo se tak také skrze děti.

V případě Kvinta Kornelia Pudenta říká tradice, že jeho tři děti, Prudenciána, Praseda a Novatus, byly prvními Římany, které

Petr obrátil a pokřtily. A je to něco nepravděpodobného, že křesťanství dosáhlo k rodičům díky nadšení jejich dětí? Těmto mladým rozhodně nechybělo nadšení a odvahy. Vždyť během Nerovy pronásledování byli vystaveni velkému nebezpečí, když „spolu s dalšími křesťany sbírali zbytky těl roztrhaných mučedníků, aby je ve svém domě složili a uctivě pohřbili.“

Tím jsme se dostali přímo do středu neronského pronásledování. Nero se dostal k moci roku 54. Latinský spisovatel Juvenal popisuje tehdejší chaotické hlavní město a poznamenává: „V kterém nájemném bytě bylo možno se vyspat? Kočáry způsobují zácpy a je slyšet klení oslovů...“

Pravděpodobně to byl hrozný kolaps Říma, ze kterého se v Nerovy hlavě zrodil nápad velkolepého projektu nové výstavby hlavního města impéria.

Zničující požár, který řádil od 10. do 25. července roku 64, zničil 10 z 25 městských čtvrtí. Tacitus popisuje požár velmi zevrubně a nakonec poznamenává: „Není jisté, zda k požáru došlo náhodou, nebo ho zavinil vládce (neboť spisovatelé uvádějí obě verze).“

Nero pobýval ve své vile v Anziu a dělal všechno pro to, aby od sebe odvrátil podezření. Organizoval pomocné akce a dal obyvatelstvu rozdělovat obilí z Persie za nízké ceny. Ale podezření zůstalo. Aby lid uklidnil, hledal

obětního beránka. Protože desáté výročí korunovace připadalo na říjen 64, chtěl odvést pozornost Římanů pořádáním her. Chtěl upokojit touhu po pomstě krvavými orgiemi. Za oběť si zvolil křesťany, na které se lidé již tak jako tak dívali s podezřením.

Tak začalo pro křesťany strašné období krvavého pronásledování. Tacitus píše: „Ty, kteří se nazývali křesťané, podrobil Nero vybraným metodám trýznění. Ten, jehož jméno nesli, byl jistý Kristus, který byl za Tiberia odsouzen prokurátorem Pontským Pilátem. Nejdříve byli potlačováni, ale tato ošklivá pověra se šířila nejen znovu v Judeji, nýbrž také v Římě, kam se slévala dohromady a vzmáhá všechno ohavné, co se vyskytuje jinde. Nejdříve byli odsouzeni ti, kteří se přiznávali jako křesťané, pak podle jejich výpovědi velký počet těch, kteří nebyli obviněni kvůli požáru, nýbrž kvůli své nenávisti k lidskému rodu“ (Ann. XI, 44).

Císař pořádal tuto podívanou v cirku v Nerovy zahradách, tedy tam, kde se dnes nachází Vatikán. Uprostřed cirku stál obelisk, který dnes stojí na Svatopetrském náměstí. Podle podání byl na tomto místě 13. října 64 ukřižován rybník z Kafarnaum, Šimon zvaný Petr. Spolu s ním bylo zajato 400 dalších křesťanů.

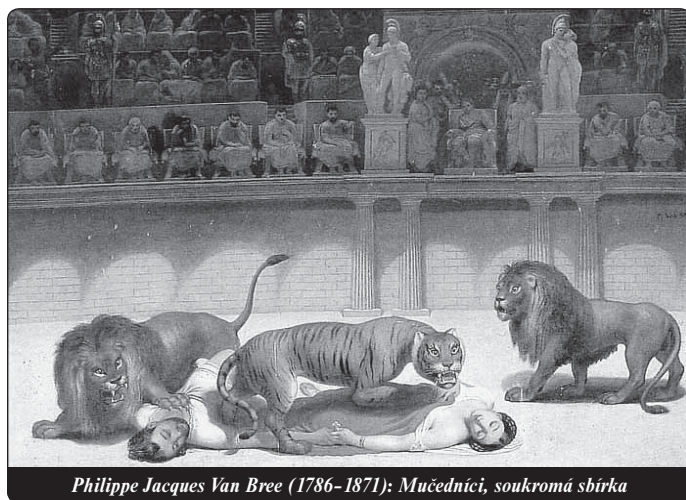
Krvavá lázeň rozpoutala fantazii Nerona i jeho katanů. Pro křesťany byly vymyšleny dosud

neznámé metody mučení, Tacitus píše: „K popravě byla přidána potupa, byli oblékáni do kůží divokých zvířat, aby je pak roztrhali psi, nebo byli přibíjeni na kříž, nebo byli postaveni na hranice, aby jako pochodně na konci dne osvěcovali temnotu.“ Nakonec sám Tacitus je touto krutostí zhnusen, i když nechoval ke křesťanům žádné sympatie: „I když byli vinni a zaslouhovali popravu, vysloužili si soucit, protože nebyli obětováni kvůli blahu veřejnosti, nýbrž kvůli zálibě v krutosti jediného člověka.“

Když se zjistilo, že některým jednotlivcům se podařilo masakrům uniknout, byl vydán zákon, aby byli dáni do klatby. Tak začal hon na křesťany znovu. Tehdy pravděpodobně dopadli také Pavel, který podstoupil mučednictví na jaře roku 65 nebo 67.

Papež Klement Římský o několik let později ve svém slavném listě Korintským si stěžoval na zradu některých křesťanů, kteří zavinili zatčení Petra a Pavla. Mluvil přitom o „žárliivosti a nechutnosti“ a také o „závistí a nejednotě“. A dodal: „K těmto lidem svatého života patří velký počet vyvolených, kteří kvůli závistí museli snášet velká trápení a bolesti. Kvůli žárlivosti bylo pronásledováno mnoho žen, které musely vytrpět na své cestě k cíli víry strašné mučení a zahanbení. I když měly křehké tělo, dosáhly přesto vznešené odměny“ (V-VI,2).

Petr s ostatními byl pochován nedaleko cirku na území dnešního Vatikánu. V roce 1626 při práci na baldachýnu Berniniho a při vykopávkách pod bazilikou byly objeveny hroby, ve kterých mezi uhlím a zbytky popela byly také spálené ostatky. Jen hrob svatého Petra se zachoval dodnes. Jeho ostatky byly nalezeny pod hlavním oltářem baziliky. Mimořádný nález je vědecky doložen, i když dnešní průvodci bazilikou to často ignorují.

Philippe Jacques Van Bree (1786–1871): Mučedníci, soukromá sbírka

Z 30giorni 6/1992 přeložil -lš-

Papež Jan Pavel II. ve svém listě *Mane nobiscum, Domine* k Roku Eucharistie poukázal na to, jak je nutné naučit se dětskému úžasu nad velkým darem Eucharistie.

Andělé jsou pro nás po výtce „učiteli úžasu“. Ačkoliv, anebo snad právě proto, že *ustavičně patří na tvář Otce v nebesích* (Mt 10,18), a proto také vidí stvoření a Boží působení v tomto světě, musí ještě více obdivovat nekonečné ponížení Boha přítomného v chlebu. Jestliže Boží láska byla „nepochopitelná“ v tom, že se stal člověkem, a jak se domnívá mnoho církevních otců, předmětem jejich zkoušky, pak Boží láska, která chtěla zůstat v Eucharistii až do konce světa, je ještě mnohem více „nepochopitelná“ a hodná úžasu.

Andělé mají mnohem dokonalejší poznání Boha než my lidé, proto mohou také v nesrovnatelně větší míře chápat, jak velice se Bůh v této svátosti snižuje. Pro nás je Bůh v chlebu skrytý. Andělé vidí Boha v Eucharistii tak, jak je, a v důsledku toho mohou prožívat mnohem víc úžasu a úcty.

V tomto smyslu řekl svatý farář Arský: *Kéž bychom měli zrak andělů, abychom viděli Pána, který je zde na oltáři přítomen a dívá se na nás. Jak velice bychom ho milovali! On je zde a čeká na nás. Můj Bože, jaká je to škoda, že nejsme zcela proniknuti tvou přítomností!* (Burger, Farář Arský)

Vzpomeňme si na anděla ve Fatimě, který dětem přinesl Eucharistii. Když se dětem po třetí zjevil na Loca de Cabeço, držel ve svých rukou kalich, nad ním Hostii, ze které tekla do kalicha krev. Anděl nechal kalich a Hostii, aby se vznášely ve vzduchu, poklekl na zem a učil děti smírné modlitbě k Nejsvětější Trojici.

Oč více než modlitba poučilo děti andělovo chování, jak to popisuje Lucie:

V dojetí nad silou nadpřirozeného, které nás obklopovalo, napo-

dobovali jsme anděla ve všem, jak klečel, jak opakoval modlitby, které vyslovil. Síla Boží přítomnosti byla tak intenzivní, že nás téměř zcela spoutala a zničila. Zbavila nás na delší dobu užívání našich tělesných smyslů. V těch dnech jsme vykonávali své práce nesení nadpřirozenou bytostí, která nás k tomu přiváděla. Pokoj a štěstí, které jsme cítili, byly velice velké, ale zcela vnitřně obracely naši duši k Bohu (Sestra Lucie vypráví).

Oč více musí andělé žasnout nad tím, když člověk přijímá Boha ve svatém přijímání. Svatý Bernard z Clairveau řekl: „Když je Ježíš v nás přítomen se svým tělem, obklopují ho andělé jako stráž“ (Mary Drahos, *Gli Angeli di Dio*, 88).

Po svatém přijímání drží andělé v určitém smyslu kolem našeho srdce „stráž jako kolem svatostánku“. Svaté přijímání je něco tak velkého a vznešeného – je to tajemství Boží lásky, které nemůžeme svým rozumem pochopit. Žádný tvor nemůže vystihnout a pochopit Boží lásku, ale každý tvor se mu může klanět. Snad právě toto byl důvod, proč Pius X. jednou řekl: „Kdyby nám andělé mohli závidět, záviděli by nám svatému přijímání.“

Církev slaví jako centrum své bohoslužby (v liturgii) Kristovu

obět, mešní obět. Kristus sám ji v nás obnovuje skrze své zástupce, biskupy a kněze. Stále znovu a znovu ji zpřítomňuje. Tato bohoslužba je v tradici Církve nepředstavitelná bez přítomnosti jeho služebníků, svatých andělů. Andělé tvoří Boží panstva, a proto jsou také doprovodem Krista, který je pravý Bůh a pravý člověk. Kde je Kristus, tam jsou i andělé. Jinak tomu nemůže být.

Podle nauky Církve svaté je *Kristus středem andělského světa. Jsou to „jeho andělé“* (KKC 331). Oni mu slouží nejen v nebi: od vtělení až po nanebevstoupení je život vtěleného Slova obklopen klaněním a službou andělů (KKC 333). *Když Ježíš vzal na sebe lidskou přirozenost, přinesl s sebou do pozemského vyhnanství chvalo zpěv, který po věky zaznívá v nebeských příbytích* (SC 83).

II. vatikánský koncil píše v Dekretu o liturgii: *Pozemská liturgie nám poskytuje něco jako předchutí účasti na liturgii nebeské. Ta se slaví ve svatém městě Jeruzalémě, k němuž směřujeme jako poutníci; tam sedí Kristus po Boží pravici a vykonává službu ve svatyni, v pravém stánku. V pozemské liturgii zpíváme s celým množstvím nebeských zástupů chvalo zpěv chvály Pánu a ctíme památku svatých*

v naději na podíl a společenství s nimi. Očekáváme Spasitele, našeho Pána Ježíše Krista, až se ukáže jako náš život a my se ukážeme s ním ve slávě (SC 8).

V každé liturgické slavnosti, v každé svátosti, která se slaví a uděluje, setkáváme se se samotným Pánem, s tím, který slíbil apoštolům: *Uvidíte nebesa otevřená a Boží andělé, jak vystupují a sestupují na Syna člověka* (Jan 1,51). Když tedy člověk přistupuje ke křtitelnici, pokaždé, když jde na mši svatou, připomíná mu Církev svatá a s ní andělé: *Vystupuješ na horu Sión, k městu živého Boha* (Žid 12,22).

Svatý Jan Zlatoústý se snažil stále na to upozorňovat: *Představ si, mezi jaké kůry jsi vstoupil. Ve schránce těla (tzn. dokud přebýváme na zemi) byl jsi uznán za hodna, abys slavil Pána spolu s nebeskými mocnostmi. Andělé obklopují kněze. Celá svatyně a prostor kolem oltáře jsou naplněny nebeskými mocnostmi ke cti Toho, který je na oltáři přítomen. Je to královský stůl. Andělé přisluhují u této tabule. Sám Pán je zde přítomen.* (Jean Danielou, *Die Sendung der Engel*, Salzburg 1963).

A jindy říká: *Uvaž, v jaké společnosti se nacházíš a s kým sis předsevzal vzývat Boha: s cheruby! Nikdo ať nezpívá ledabyly vznešené a tajemné zpěvy. Nikdo ať neulpívá na pozemském smýšlení, nýbrž odloučen od pozemských věcí a zcela přemístěn do nebe jako kdyby stál vedle trůnu Boží velebnosti, tak ať zpívá se serafy nejsvětější chvály Boží slávy a majestátu!*

Nebeská liturgie je předobrazem pozemské liturgie a pozemská liturgie má být odrazem nebeské liturgie, obrazem chvalo zpěvu, kterým andělé ustavičně oslavují Boha. V tomto smyslu se nese známá věta papeže Benedikta XVI.: „Liturgie předpokládá otevřené nebe.“

Z -sks- 33/2007

Andělé žasnou nad Eucharistií

PRO SROVNÁNÍ:

Definice mše svaté na www.iEncyklopedie.cz

Středem života křesťanského společenství je od původní církve Večeře Páně (1. list Korintánům 11,17-34), zprvu slavená o (židovském) sabatu a později o (křesťanské) neděli. Nazývá se také agapé nebo eucharistie (evangelium sv. Marka 14,23). Je vzpomínkou na večeři, kterou slavil Ježíš večer před svou smrtí s dvanácti apoštolů.

(Poznámka: Internetový portál provozuje a spravuje Karmelitánské nakladatelství v Kostelním Vydří. Toto mylné pojetí mše svaté ovlivněné protestantismem odsuzuje Pius XII. v encyklice *Mediator Dei*.)

Pius XII. v encyklice *Mediator Dei* píše:

„Vznešená oběť oltáře není pouhou a prostou připomínkou utrpení a smrti Ježíše Krista, ale pravou a skutečnou obětí, v níž nejvyšší velekněz se nekrvavě obětuje, koná to, co již jednou na kříži učinil, přinášeje sebe sama věčnému Otci v oběť nepřijemnější. Jeden ... a týž je obětní dar; tentýž obětník, který se nyní obětuje službou kněží, tehdy sám sebe na kříži přinesl v oběť; jenom způsob obětování je rozdílný“ (Trident., sez. 22, hl. 1). (MD 66, 67). (...)

„Odchylují se od cesty pravdy ti, kteří odmítají sloužit, nepřístupují křesťanský lid k božskému stolu; a ještě více se odchylují ti, kteří, aby dokázali naprostou nutnost, že věřící se mají živit eucharistickým chlebem spolu s knězem, zálučně tvrdí, že se zde nejedná jenom o oběť, nýbrž o oběť a hostinu bratrského společenství a společně vykonané svaté přijímání pokládají skoro za vrcholování celé bohoslužby.

Je proto třeba ještě jedenkrát připomenout, že eucharistická oběť podstatně spočívá v nekrvavém obětování božského obětního daru, obětování, které se tajemně projevuje oddělením posvátných způsobů a jejich obětování věčnému Otci. Sváté přijímání pak náleží k úplnosti oběti a k účasti na ní přijetím nejsvětější svátosti: a zatím co je naprosto nutné pro přísluhujícího obětníka, věřícím se jenom živě doporučuje.“ (MD 113, 114)

Liturgie: tradice ve svém lesku

Co je to liturgie? Jeden mnich se svěřil jednou svému opatovi, že by bez pomoci liturgie nemohl zůstat věrný svému povolání. Co je tedy tajemstvím této působivé instituce, která tak mocně uchvacuje srdce člověka, že je nakonec vnitřně přetváří a osvěcuje? Liturgie byla prvých šestnáct století ustavičně pokrmem víry, naukou a vzděláním duší. Pak došlo k náboženským cvičením humanistické zbožnosti.

Slavení liturgie podle misálu z roku 1962

Ale odkud předtím získávaly generace, které budovaly kláštery a katedrály, svou inspiraci? Definice nebo pokus o vymezení liturgie nám pomůže odpovědět na tuto otázku.

Místo úcty

Pro Doma Guérangera je liturgie „jednotou symbolů, zpěvů a úkonů, jimiž Církev vyjadřuje svůj vztah k Bohu“. Ihned zde rozeznáváme vertikální dimenzi: duch liturgie se nevztahuje v první řadě k zdokonalení člověka, nýbrž především k Boží chvále. Mše svatá, nešpory, svátosti nebo i svátostiny jako posvěcení kaple vedou nás nutně k hlubší úctě k nekonečnému Pánovu majestátu. A snad je to ten nejlepší lék proti kultu člověka, ve kterém spočívá největší zlo moderny. Naše společnost podlelehla pokušení přizpůsobit víru

člověku, místo aby se člověk vyrovnal víře. Tento „zvrát“ je pramenem našeho neštěstí.

O co jiného se jedná při vzdávání úcty, ne-li o svobodné a láskyplné podřízení božské transcendenci, o uznání svrchovaného Božího práva nade vším stvořením?

Díky svému rozhodnému bohostřednému zaměření nabízí liturgie naší době lék proti jedu ideologií. Na tento smysl poukazuje kardinál Ratzinger, když vyslovuje kritiku na adresu celebrování mše svaté „k lidu“, které proměnilo liturgické shromáždění na sebeslavení a odsoudilo je tak k dialogu se sebou samým. (Duch liturgie, str. 70, vydal Principal & Barrister, Brno 2006 – pozn. překl.)

Nositel tradice

Ale dovolme Domu Guérangerovi, aby nám poskytl další definice liturgie. Liturgie, říká, „je tradice na vrcholu své moci a své slavnosti“. To nám dává pochopit, jak neocenitelné poklady mohou skrze ni věřící obdržet: obsah víry se jim nepředává skrze katechismus, na který ostatně v posledních letech zapomněli, nýbrž skrze formule tak bohaté na obsah, které jsou jim představovány den co den, a to z misálu, z hlubokých textů Písma svatého, blahodárně

znějícího gregoriánského chorálu a řádu svátostí: ve veškerém jednání se vyjadřuje víra Církve. Dom Gramont, opat z Bec Hellouin, mi jednou vyprávěl

Příklad presbytáře bez svatostánku s obětním stolem pro slavení eucharistie podle misálu z roku 1970

o protestantském pastorovi, který po účasti na slavné mši svaté běžel za ním a nadšeně zvolal: „Viděl jsem Církev!“ Poznal ji na základě podoby její nejryzejší a nejstarší tradice, v neproměnných svatých obřadech staleté liturgie: veřejnou modlitbu Církve není možné vynalézt nebo vymyslet.

Nevyčerpatelný pramen krásy

Svátostná řeka, která je naplněná vírou, světlem, zpěvy, vůní a básní, vykonává na duši obdivuhodný vliv. Svrchovaným

„NOC VÍRY“ MATKY TEREZY

Matka Tereza napsala řadu dopisů, ze kterých vyplývá, že více než 45 let snášela velké vnitřní utrpení, známé jako „noc víry“. Tato svěťice přijala spulvykupitelskou milost a s tou 45 let spolupracovala. Ani ti, kteří žili v její bezprostřední blízkosti, to nezpozorovali. Nedala to nikdy navenek najevo a vždy byla pro okolí usměvavá a veselá. Psala tyto dopisy na příkaz arcibiskupa s podmínkou, že budou po její smrti zničeny. Musely však být dány do archivu jako dokumentace pro svatořečení. Psala také o těchto fenoménech v korespondenci s americkým knězem P. Pietem, který jí dával rady, jak si v tomto krutém duchovním utrpení počínat. Je to nesmírná důstojnost, kterou nám může Ježíš poskytnout, že se můžeme podílet na jeho vykupitelském utrpení. Některá média udělala z těchto zpráv novinářskou kachnu, že matka Tereza odpadla od víry.

uměním, jehož tajemství liturgie obsahuje, přitahuje člověka něžně do nadpřirozené skutečnosti, a to takovým způsobem, kterého není schopno žádné racionální vysvětlení. Historik náboženství Mac Nabb poznamenává, že do chrámu se vstupuje dvěma branami: branou rozumu a branou krásy. Velcí i malí zde utišují mohutnými doušky svou žízeň. První brána, říká, je ona brána rozumu. Otevírá se inteligentním a moudrým. Druhá brána je naopak brána krásy. V tom smyslu se vyjadřuje také Henri Chaliel: „Musíme se zbavit iluze, že by bylo možno plodně sdělovat pravdu bez lesku, který patří k její přirozenosti a který se nazývá krása.“ Kdo by mohl katolické liturgii upřít, že odpovídá na definici krásy, jak ji vyslovil Platón, když vysvětlil, že krása je tvářnost pravdy?

Výchova člověka

Krásu liturgie však nemá svůj cíl sama v sobě. Liturgie se neomezuje na to, aby propůjčovala víře svůj lesk: ona je vychovatelkou člověka, tím, že jako první živí modlitbu výběrem nejkrásnějších míst Písma a představuje mu v průběhu liturgického roku celistvost Kristova tajemství. Tajemství Kristova jednání, která konal v přesně určených dobách (narození, utrpení, smrt, zmrtvýchvstání), jsou ve svém horizontálním rozměru sice vždy uzavřena, ale prodlužují se v přinášení oběti, která je překračuje. Tak jako hvězda, která již před staletími vyhasla, stále ještě osvětluje temnotu noci, tak přichází Ježíš během liturgického roku vstříc duším, aby je podle svého obrazu obnovoval a přetvářel. Tajemství, to jsou četné aspekty, ve kterých se může věřící s vyvoleným Synem identifikovat „v lesku a slávě Otce a v obrazu jeho bytí“. Postní doba např. děkuje za svou vznešenost ceně přípravy na velikonoční tajemství, které stojí ve středu naší víry.

Z 30giorni 2/1996 přeložil -lš-

Jak tehdy tvrdili vůdové hnutí, „revoluce není záležitost několika dnů, kdy se střelí a jsou potyčky. Revoluce je dlouhotrvající pochod a proces vytváření nového člověka, který je schopen nikoliv nahradit jednu kliku druhou, nýbrž masovou demokratizaci zdola nahradit byrokratické panování shora.“

„Studovali jsme Marxe, Engelse a velké revolucionáře Lenina, Rosu Luxemburkovou, Gándhího a Mao Ce-tunga.

Autoritě přicházející s příkazy, zákony a předpisy, které jsme neuznávali, jsme se vysmáli. Rozhodli jsme se, že s tradiční poslušností jednou pro vždy skončujeme.“

„Je to doba přesně jedné generace, kdy západní svět zachvátila poslední kulturní revoluce jako velká bouře. Jako každá velká revoluce byla to revolta mládeže: obrátila se proti starému a proti starým, proti obhajovanému a obhájcům, proti stávajícímu a proti establishmentu. Revoluce '68 zasáhla všechny oblasti myšlení a života – filozofii s kritickou teorií a neomarxismus – módu džinsů, módu dlouhých vlasů a minisukní, životní styl nezávanosti, rušení tabu, konzum drog a antiautoritativní výchovu. Zasáhla politiku, která vyšla do ulic jako mimoparlamentní opozice, ale především ovládla moderní kulturu a moderní hudbu“ (Hellmuth Karasek, Tagesspiel 2. 1. 2001).

Jako exploze vznikla u mladé generace myšlenka odhodit „morálku dospělých“ a osvojit si právo na „svobodný sex“. Ještě v roce 1966 bylo 66 % studentek pannami.

V berlínském domě spisovatele Uwe Johnsona vznikla první „komuna“: divoké soužití mužů a žen, svobodná láska ve velkém lágru z matrací. Dieter Kunzelmann pořizoval přitom nevidané fotografie a inscenace...

Všude vznikala tzv. „bytová společenství“, nejdříve v ilegálně obsazených domech a pak

Revoluce '68

Svatý otec se v rozhovoru s kněžími v Aronzo di Cadore zmiňuje o „explozi velké kulturní krize na Západě v roce 1968, která změnila tvářnost světa“. Naše vzpomínky na rok '68 jsou ovšem poznamenány tím, že tento rok měl v našich podmínkách zcela odlišný historický průběh.

Mimo východní blok však došlo v myšlení a postojích Západu k zásadnímu zlomu, který vyvolala ona pověstná revolva mladých před čtyřiceti lety. Nespoutaná mládež žila pojednou v přesvědčení, že musí „svrhnout zpuchřelou morálku poválečné doby z piedestalu“ a s ní všechno to, co „po tisíciletí platilo za nejvyšší ctnosti: čistotu a zdrženlivost, mravní rozhodování, zbožné oddanou poslušnost a oddaný respekt a poslušnost zákonům a vrchnosti.“ Drze a vesele vyrazila tato mládež, aby vybudovala nový svět a našla svou vlastní morálku.

ve velkých měšťanských domech, kde se byty obtížně pronajímaly. Měla to být „mladá alternativa“ k manželství a rodině, nejdříve jako anarchistická komuna, pak začala být přijímána jako normální „WG – Wohngemeinschaft“. S mladistvou bezstarostností a revoluční radikalitou se šířil nový svět sexuality, v němž nespoutaná mládež všechny „konvence a tabu“ hodila přes palubu. Dosavadní manželství bylo podle jejich názoru jen „licence na lásku“ a ztratilo svůj význam.

Mládež vypověděla boj platnému právu. Když byl jeden demonstrant zatčen a obviněn, že urazil iránského šacha, 72 000 mladých podalo udání na sebe, že zastávají stejný postoj, a celý případ byl pozastaven. Podobně když byla obviněna Alice Schwarzerová z porušení zákona 218, přihlásilo se 374 dalších žen, které veřejně prohlásily, že rovněž podstoupily potrat. Justice se takové laviny zalekla.

Pod tímto tlakem byl v Německu zrušen zákon zakazující homosexualitu a vznikají první homosexuální svazky. Duha označuje místa, kde se veřejně setkávají. Sexualita se stala té-

matem číslo 1 v časopisech pro mladá. Nikdo se nestaral o to, co tomu říkají rodiče, učitelé. Žádné vítězství revoluce '68 nebylo tak radikální jako toto „osvobození sexuality“.

Bytová společenství a osvobození sexuality ovlivnilo smýšlení žen. Ženy chtějí žít tak „svobodně“ jako muži. V roce 1971 začaly demonstrace proti zákazu potratů. V roce 1974 bylo tabu zlomeno, paragraf 218 byl změněn a potrat povolen, aby se „rovnoprávnost ženy stala samozřejmou“.

Byl tak postupně vytvořen zcela nový „ideál člověka“ – údajně svobodného, sebeurčujícího, který není spravován shora, nýbrž tvoří si zcela sám svůj demokratický svět, ve kterém se může „osobnost všestranně rozvíjet“.

SPD získala náhle 300 000 nových členů, každý třetí člen byl zastáncem revoluce 68. FDP dostala s novým předsedou levicově liberální kurz a vytvořila koalici s SPD.

Jak plynul čas, stali se revolucionáři z roku 68 otci, profesory, novináři, právníky. Nastupují dlouhý pochod napříč institucemi, dostávají se na nejzodpovědnější místa, kde uplatňují své „revoluční zkušenosti a postoje“, dnes i na úrovni Evropského parlamentu. ■

Podle www.kaikracht.de
zpracoval -lš-

ROZVOJ ŘÁDU MATKY TEREZY

Řád misionářek bliženské lásky se silně rozvíjí i deset let po smrti blahoslavené matky Terezy. Podle údajů mezinárodního centra Mother Teresa Center v Berlíně vzrostl počet sester za deset let o 25 %. Na světě pracuje na 5000 sester a roční přírůstek vzrostl z 600 na 750. Tyto sestry pracují v 134 zemích světa včetně Česka.

SPECKPATER A MATKA TEREZA

Ve své knize „Říkají mi Špek-pater“ vypráví P. Werenfried o svých dojemných zážitcích z Kalkaty. Při svém prvním setkání s matkou Terezou měl příležitost pokřtít jedno umírající dítě. Dal mu jméno Werenfried. Pět minut nato dítě zemřelo. P. Werenfried se ptá: „Jak je to možné, že národ, který má 400 let kontakt s křesťanstvím, stále ještě není křesťanský? Je to proto, že nám křesťanům strašným způsobem schází pravá láska a bratrská ochota k pomoci. Především křesťanské národy, které po staletí vystupovaly jako kolonizátoři, jsou odpovědné za náboženský vývoj rozvojových zemí.“

P. Werenfried platí za „objevitele“ matky Terezy. Byl to on, kdo seznámil Evropu s jejím působením v Indii. Kirche in Not dodnes významně podporuje sestry bliženské lásky v jejich činnosti.

BÍDA V NEJBOHATŠÍ ZEMI

Svaz na ochranu dětí v Německu oznámil, že v této zemi žije 2,6 milionu dětí v bídě. I přes dobrou hospodářskou konjunkturu vzrostl počet dětí strádajících krajní bídou za poslední rok o dalších 100 000. Tyto počty jsou vysoké obzvláště v bývalé NDR, ale zlá situace je i ve velkých městech západní části.

Nezbytnost příkladu i slova křesťanů

V refektáři františkánského kláštera ve Vídni se 6. listopadu 2006 konal rozhovor se systémovým vědcem profesorem Dennisem Meadowsem, autorem knihy „Hranice růstu“ (1972, 1992, 2006).

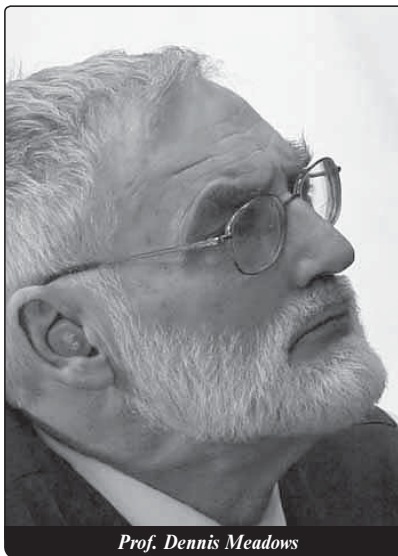
Profesor Meadows předložil účastníkům aktualizovaný model dalšího vývoje na zeměkouli. Geometrické řady spotřeby základních životních zdrojů vedou k výsledkům, které bez zásadní korektury znamenají překročení hranic únosnosti ekologických systémů. To ovšem znamená zhroucení možnosti uspokojovat současné potřeby, což má své důsledky nejen v hospodářském, ale i v sociálním systému. Trendy spotřeby tedy vyžadují naléhavě okamžitou korekturu.

Když se soustředil na tuto otázku a existující možnosti, dospěl prof. Meadows k závěru, že jádro otázky už neleží v oblasti techniky a organizace. Ty jsou v dostatečné míře k dispozici. Jedná se však o otázku základního životního postoje. Proto poslední vydání jeho knihy obsahuje nové kapitoly: **Pravdivost a Bliženská láska.**

Nemůžeme hrozící nebezpečí ani změnit, ani popřít. Především nesmíme podlehnout tendenčnímu chlácholení a lžím,

kteří narušují skutečný objektivní informační proud.

Individualismus a krátkozraké myšlení jsou hlavní příčinou, že společnost nedbá na svou sebezáchovu⁽¹⁾. „Když někdo apeluje, aby se praktikovala bratrská láska, abychom se dívali na lidstvo jako na celek, abychom milova-

Prof. Dennis Meadows

li přírodu, která se o nás stará, dostane se mu nejspíše výsměchu, místo aby ho lidé brali vážně.“ Takový postoj je však klíčem k nezbytné korektuře kurzu kultury, která musí prosadit ohleduplnost a sebeomezování pro blaho bližních a budoucích generací i svěřené přírody.

Protože od politiků, kteří podléhají silným krátkodobým tlakům, nemůžeme očekávat jednání, které předvídá budoucnost,

prof. Meadows pokládá církev za jediné možné ochránce budoucnosti. Ty totiž patří k oněm nepočteným velkým institucím, kterým může být svěřeno dlouhodobé myšlení. Poznamenal však, že bohužel i současné církve podléhají krátkodobému utilitarismu a konzumismu, a položil otázku, zda se v katolické církvi neobjevují obdobné krize, ze kterých bychom se mohli poučit.

Poukázal jsem na dobu sv. Františka. Zesvěštění Církve dosáhlo ve 12. a 13. století smutného vrcholu. František dal bezohledné, morbidní době novou spiritualitu, která zahrnovala lidi i okolní přírodu jakožto jedno stvoření. Neměli bychom se stydět v této spiritualitě zakotvit.

Prof. Meadows souhlasil a řekl, že církve by ve vlastním zájmu udělaly dobře, kdyby vzaly existenciální nebezpečí pro lidstvo za své. Jestliže totiž budeme hrozící rizika zlehčovat, pak budou všechny odpovědné instituce obviněny z nezodpovědného jednání. Kromě toho dojde – jako ve všech dobách tísňe – k dramatické radikalizaci. Za takových okolností padnou často za oběť i neviní. Nejsme však všichni „viníky“, když nechceme vidět, co nám hrozí, abychom mohli ve zdánlivém míru dále praktikovat životní styl, styl, který ničí základní zdroje života? Proto je nanejvýš potřebný příklad a slovo věřících křesťanů.

Z *Betendes Gottes Volk* 1/2007
přeložil -lš-

„Ponecháte-li vše neviditelné ruce trhu, nebudete se stačit dívat, až vás neviditelná noha téhož trhu nakopne.“

* * *

„Lidé nepotřebují ohromné automobily, potřebují úctu. Nepotřebují šatníky plné oblečení, potřebují se cítit přitažlivými a potřebují vzrušení, pestrost a krásu. Lidé nepotřebují elektronickou zábavu, potřebují se svými životy provést něco, co má cenu. A tak dále. Lidé potřebují identitu, společenství, motivaci, uznání, lásku a radost. Pokoušet se o naplnění těchto potřeb hmotnými věcmi znamená vyvíjet neuhasitelnou chuť na falešná řešení skutečných a nikdy neutišených problémů. Výsledná psychologická prázdnota je jednou z hlavních sil stojících za práním materiálního růstu.“

Prof. D. Meadows

⁽¹⁾ Tuto „sebezáchovu“ definuje Oxford University Press takto: Zajistit, aby lidstvo své současné potřeby uspokojovalo tak, aby to neovlivňovalo uspokojování potřeb budoucích generací. Znamená to – lapidárně řečeno – nekácet více stromů, než kolik jich doroste, tedy neodnímat z přírody více, než kolik v ní vzniká a dorůstá.

Vdnešním evangeliu jsme slyšeli závažná, asi nedoceněná Ježíšova slova. Ta jsou podobným varováním jako ono známé rčení: „Spíše projde velbloud uchem jehly...“

Pán nám říká: „Jestliže jste nebyli věrní v nespravedlivém mamonu, kdo vám svěří to pravé bohatství?“ K tomu jako bližší vysvětlení říká ještě jednou totéž, jen jinými slovy: „Jestliže jste nebyli věrní v cizím, kdo vám dá to, co je vaše?“ „Nespravedlivý mamon“ je totéž co „cizí“ a pravé bohatství je teprve to, co má být „váše“. Tedy „mamon“ je něco, co nám nepatří, pravým bohatstvím, které nám má být svěřeno, aby bylo opravdu naše, je něco zcela jiného. Není to v rozporu s právem na osobní vlastnictví a soukromý majetek? Není, pokud máme ovšem na zřeteli, že tento svět se všemi svými materiálními poklady byl dán od Stvořitele všem lidem bez rozdílu nikoliv jako předmět kořisti, o kterou mají mezi sebou zápolit, kdo uchvátí víc a dřív, nýbrž jako společné bohatství pro všechny lidi a pro všechna pokolení. To, co „vlastní“ jednotlivec nebo skupina, dostává ve skutečnosti pouze do své správy, aby s tím hospodařil k blahu a prospěchu všech. Jestliže si však z tohoto společného bohatství shromažďuje jen pro sebe, poškozujeme všechny ostatní, dopouští se tak vlastně zpronevěry a z jeho „jmění“ se stává „nespravedlivý mamon“. Protože se tím osvědčuje jako špatný a nevěrný správce, nemůže mu být svěřeno jeho pravé bohatství, a to nejen za trest, nýbrž už jen proto, že pro svou zaslepenost nespravedlivým mamonem vůbec není schopen rozpoznat a docenit toto pravé bohatství. Spíše projde velbloud uchem jehly, než chamtivý mamonař ocení jediný pravý poklad. Jak mu dát Boha, když Bůh a jeho láska, jediný pravý poklad, pro něho neznamená prakticky vůbec nic?

To se obzvláště zřetelně projevilo v poválečném vývoji. Zdálo by se, že těžká rána druhé světové války, předpovězená Pannou Marií, přivede svět k obrácení. Ale tato světová pohroma nejen že nepři-

Otázka správcovství

vodila obrácení, ale situaci dokonce ještě zhoršila. Sotva skončila jedna krvavá jatka, vystřídala je expanze zla ještě horšího a trvalejšího: rozšířila na celá desetiletí komunistické panství spolu s těžkým pronásledováním Církve, ale co horšího, rozšířila po světě nevidaně ony rovněž předpovězené „ruské bludy“. Ty se na Západě velice ujaly a rozkvetly zvláště v roce 1968, oplodněné navíc importovaným „americkým způsobem života“, který měl být údajně prostředkem převýchovy „pruského militarismu“. Plody této Satanem mistrně připravené symbiózy se plně projeví v tzv. revoluci '68. (srov. str. 9), jejíž hořké plody budeme ještě dlouho sklízet. Otázka P. Werenfrieda, proč Indie ani po 400 letech styku s křesťanstvím není křesťanská, (viz str. 10), je stejně oprávněná jako otázka, jak je to možné, že Evropa po tisíciletí křesťanská ztrácí svou křesťanskou tvář. „Nespravedlivý mamon“ jak u někdejších kolonizátorů, tak i u novodobých „křesťanů“ zcela pokrývil a zneemožnil nezkraslený a věrohodný pohled na „pravé bohatství“ a vytlačil je ze scény.

Dozrála tak mnohem hlubší, podstatnější a životnější forma ateismu, než s jakým operovaly marxistické režimy. U nich to byl ateismus bojovný a zevně vnucovaný se zařatými pěstmí, kdežto zde se jedná o ateismus svrchovaně usměvavý, s otevřenou náručí a ověncený květy, uvědoměle a spontánně přijímaný a prožívaný s velkým zalíbením a sebeuspokojením jako vlastní objev, vlastní výtvor, vlastní vítězství a ospravedlnění, ateismus, ve kterém si člověk libuje jako v základu a podstatě své zcela nové svobody, svrchovanosti a naprosté nezávislosti. Třebaže tato evoluce ateismu už na Boha ani nemyslí, je to vlastně nejvyšší forma rouhání, ve které pyšný člověk žije v samozřejmém přesvědčení, že konečně zaujal dosud neprávem upírané místo svrchovaného boha, a nejraději by

sám sebe znovu stvořil nebo alespoň přetvořil zcela podle svých představ a vybral si všechno sám, včetně pohlaví. Z pozice této domnělé svrchovanosti se mu jeví jako docela logické a správné i to, co dosud bylo samo o sobě naprosto zvrácené a absurdní, protože vychází z předpokladu, že má nezadatelné právo dělat cokoli, co se mu líbí a co mu působí potěšení. Z tohoto přesvědčení logicky odvodil a rozvinul své nespoutané sobectví.

Tento „ateismus“ ovšem není zásadně antináboženský, ale jeho „náboženství“ nesmí být něco nadřazeného a vyžadujícího, nesmí to být náboženství, kterému se člověk má podříditi, nýbrž naopak, které si podřizuje člověk jako ze všech možných náboženství splepenou esoterickou směs, která má magicky rozmnožovat a umocňovat jeho možnosti, pokud možno až k hranicím všemohoucnosti a vševědoucnosti. Ba co víc! V pokoncilním období jsme se začali domnívat, že musíme změnit svůj slovník, protože dnešní člověk nechce nic slyšet o smrti, o ďáblu a o pekle. Osobní zkušenosti P. Pia se satanem (str. 12–13) byly zřejmě příliš předkonicilní. Mezitím ďábel odložil květinové věnce a zavedl svůj zvláštní kult: velkou módou se staly velké masové „bohoslužby“, které si doslova libují v tom, co je pekelné, ďábelské, ošklivé a morbidní, ohlušující kakofonie se stává přímo drogou, která útočí doslova na všechny smysly a která je díky moderním elektronickým prostředkům kdykoliv a kdekoliv dosažitelná. Není to nápadné, že souběžně s tím se společnost stává stále více neovladatelnou, protože má co do činění s nevyzpytatelnou a takřka nevyčerpatelnou vynalézavostí a tvořivostí zla, která má navíc k dispozici nebývalé technické prostředky?

Zarážející je pozorovat, jak rafinované výhonky tohoto pseudonáboženství pronikají do smyšlené mnoha věřících i kléru, jako by

to byla velká dnešní kulturní vymoženost. Podmaňuje se si tak, že si toho vůbec nejsou vědomi a zcela ztratili schopnost rozlišování. Příkladem je spor o šestidílný kouzelnický bestseller. „Harry Potter není lotr“ je slogan z dílny Hada v ráji. Magie se má stát působivou přísadou pro podporu křesťanské výchovy. Pokud si někdo myslí, že s použitím pseudonáboženství a pseudokultury je možno někomu přiblížit Ježíše Krista, pak je na velkém omylu. Spíše si chce Ježíšem Kristem ospravedlnit, aby si mohl zahrávat s ďáblovým ovocem. Nepředává do současné kultury zabaleného Krista, ale podporuje za Krista schovávanou pseudokulturu. Podobně satanská hudba zůstane satanskou hudbou, ať doprovází jakkoliv zbožný text. Kristus nemá nikdy nic společného s Belíálem, a to bez ohledu na názor většiny.

Proč si dovolujeme obyčejného věřícího těmito skutečnostmi znepokojovat? Tak jako nemůžeme zavírat oči před hmotnou bídou a utrpením, tak také nesmíme zavírat oči ani před velkou duchovní nouzí a ohrožením duší kolem sebe. Nejsme křesťany jen proto, abychom s Boží pomocí mohli prožít každý den šťastně a spokojeně. To by bylo v duchovní oblasti podobné sobectví, jaké ovládá vlastníky nespravedlivého mamonu. To bychom si chtěli přivlastnit jen ke svému prospěchu a pohodlí, co je určeno všem. Naším svatým úkolem však je dívat se kolem sebe a přispívat vlastními obětmi k tomu, aby tam, kde se rozmnožil hřích, se ještě více rozmnožila milost. To je nové poselství matky Terezy, o které se po deseti letech dovídáme, že sloužila světu nejen jako samaritánka, ale také jako spoluvykupitelka (viz str. 8). K této zcela skryté spoluoběti se určitě musela dát Spasiteli sama dobrovolně k dispozici, a tak jako věrné správkyňi jí mohl být svěřen ten největší poklad. Přínos a cenu takového „správcovství“ poznáme až jednou na věčnosti, nejen pokud jde o matku Terezu nebo P. Pia, ale i pokud jde o jednoho každého z nás. -ls-

V době pobytu ve svém rodném kraji prožíval P. Pio velké utrpení fyzické i morální. Nikdo nedokáže říct, o jakou chorobu se vlastně jednalo. Zdá se, že Prozřetelnost uvěznila fratera v Pietrelcině a nechťela, aby se účastnil normálního života v klášterní komunitě. Jeho duchovní vůdce Augustin Benedetto da San Marco in Lamis viděl v prodlouženém pobytu mimo klášter přímo ďábelskou nástrahu. Proto se ho zeptal: „Kdy tě zase uvidím v klášteře?“ P. Pio mu odpovéděl 8. září 1911: *Můžeš si pak představit, zda je mým přáním vrátit se do konventu. Jednou z největších obětí, kterou jsem přinesl Pánu, je právě to, že nemohu žít v klášteře.*

Ale v tomto dopise se otec Pio poprvé zmiňuje o daru svých stigmat.

Včera večer se mi stala věc, kterou si neumím vysvětlit ani ji pochopit. Uprostřed mých dlaní se objevilo něco červeného asi o velikosti malé mince, doprovázeného prudkou bolestí uprostřed toho červeného. Ta bolest byla větší uprostřed levé ruky a ještě trvá. Také na nohou cítím trochu bolesti. Tento fenomén trvá již asi rok a opakuje se, ale teď Vám to říkám poprvé, protože zatím mě vždy přemohl ten zlořečený stud. I teď kdybyste věděl, jak jsem se musel přemáhat, abych Vám to řekl! Měl bych Vám říct mnoho věcí, ale nedostává se mi slov; jen ještě řeknu, že tlukot srdce, když se nacházím u svátostného Ježíše, je velmi silný (Ep I, s. 23).

Ale k utrpení se připojují také pokušení a trýznění ze strany ďábla. V dopise, který napsal milovanému otci Augustinovi 18. ledna 1912, popisuje otec Pio svůj zápas s „Barbablú“ (jeden z ironických titulů, které dává zlému duchu): *Barbablú se nechce dát přemoci. Nabývá takřka všech forem. Od několika dnů, ve kterých mě přichází navštěvovat společně s dalšími satelity ozbrojenými klacký a železnými nástroji, je to ta nejhorší z jeho*

Ze života P. Pia

vlastních podob. Nikdo neví, kolikrát mě shodil z lůžka a smýkal mnou po pokoji. Ale trpělivost! Ježíši, Maminka, Andělíček a otec svatý František jsou takřka vždy se mnou (Ep I, s. 252).

Otci Augustinovi také svěřuje hluboké pocity lásky a splynutí svého srdce se Srdcem Ježíšovým. Činí tak 21. března 1912: *Včera byla slavnost svatého Josefa. Jen sám Pán Bůh ví, jakou sladkost jsem zakoušel, nejvíce po mši svaté, takže ji cítím ještě v sobě... Ústa pocítovala všechnu sladkost Neposkvrněného těla Božího Syna...*

*Jak mě Ježíš potěšuje! Jak příjemný je jeho duch! Ale já jsem zmatený a nejsem schopen ničeho jiného než plakat a opakovat: „Ježíši, můj pokrmel!... Ježíši, už nemám v srdci lásku, ty víš, že jsem ti ji všechnu dal; jestliže chceš více lásky, vezmi si mé srdce a naplň ho tou svou a pak mi poruč, abych tě miloval, neodmítnu ti to, naopak, prosím tě, abys to udělal, toužím po tom.“ A ve vzpomínce na bolest stigmat takto naříká: *Od čtvrtka do soboty, a také v úterý, jaká je to pro mě bolestná tragédie. Srdce, ruce a nohy jako by byly probodeny mečem; tak velká je bolest, kterou cítím (Ep I, s. 265).**

2. dubna 1912 píše otci Augustinovi: *Jsem v utrpení spokojen více než jindy, a kdybych neposlouchal nic než hlas svého srd-*

ce, žádal bych Ježíše, aby mi dal všechna trápení všech lidí; neudělám to, protože se bojím, že bych byl příliš velký egoista, který chce mít pro sebe tu nejlepší část: bolest. V bolesti je Ježíš nejbližší; dívá se, to je on, kdo přichází žebrotat o tresty, o slzy... On je potřebuje pro duše (Ep I, s. 270).

Splynutí srdcí

Utrpení a ďábelská trýznění nejenže formují u otce Pia ocelový charakter, ale vedou ho k tomu, aby se stále učenlivěji svěřoval Boží lásce. V tom je jeho mystická cesta naplněna hustě nadpřirozenými útěchami, jako je např. ta, kterou popisuje otci Augustinovi 18. dubna 1912: *Když skončila mše svatá, setrval jsem s Ježíšem v díkůvdání. Jak líbezný byl rozhovor, který jsem měl s nebem toho rána! Bylo to tak krásné, že i kdybych se chtěl pokusit to všechno vyslovit, nebyl bych toho schopen. Byly zde věci, které není možno přeložit do lidské řeči, aniž by ztratily svůj hluboký a nebeský smysl. Srdce Ježíšovo a moje, dovolil bych si to říct, splynula. Nebyla to dvě srdce, která thučou, ale jen jedno. Moje srdce zmizelo jako se kapka vody ztratí v moři. Ježíš byl rájem, Králem. Radost ve mně byla tak intenzivní a tak hluboká, že více už bych nemohl snést; moji tvář polévaly nejblaženější slzy (Ep I, s. 273).*

Sladkosti a krása Panny Marie

Nejen Ježíš, ale i Maria doprovází P. Piovu mimořádné útěchy. Zvláště když nastane měsíc máj, zasvěcený Panně Marii, mladý kněz prožívá okamžiky velmi intenzivního synovského vztahu k Matce Boží. Jedním z projevů této jeho něžnosti je modlitba svatého růžence, kterou P. Pio organizuje, shromažďuje prostý lid ze své obce. Přečteme si však, jak se P. Pio vyjadřuje v dopise, který píše 12. května 1912 otci Augustinovi:

Ano, můj otče, jak krásně tento měsíc hlásá sladkosti a krásu Mariinu... Kolikrát jsem svěřil této Matce tísnivé úzkosti svého zmítaného srdce! A kolikrát mne potěšila! Ale jaká byla moje vděčnost?... V nejtěžších souzeních se mi zdá, že již nemám na světě matku, ale mám velice laskavou v nebi. Ale kolikrát mé srdce bylo klidné, jako bych všechno zapomněl, zapomněl jsem dokonce na povinnost vděčnosti vůči tak požehnané nebeské Mamince!... Ubohá Maminka, jak velice mě miluje! Konstatoval jsem to opět na počátku tohoto měsíce. S jakou starostlivostí mě provázela k oltáři dnes ráno! Zdálo se mi, že nemyslí na nic jiného než na to, aby naplnila moje srdce svatými pocity... Chtěl bych mít hlas tak silný, abych pozval všechny hříšníky celého světa, aby milovali Panu Marii (Ep I, s. 276).

Pán pracuje v duši otce Pia velice hluboce, aby ji připravil na velkou kněžskou službu v San Giovanni Rotondo. A jestliže na jedné straně utrpení a ďáblovy nástrahy fyzicky oslabují mladého kněze, na druhé straně při-

jímá od Boha mimořádné mystické dary. Nejsou to jen zjevení a vidění, ale také záchvaty lásky, božské dotyky a rány lásky. Tak napsal 26. srpna 1912 otci Augustinovi:

Poslyšte, co se mi stalo minulý pátek. Zůstal jsem v kostele, abych vykonal díkůčinění po mši svaté, když jsem z ničeho nic pocítil, že jsem zraněn na srdci ohnivým šípem tak živým a tak pla-

noučím, že jsem myslel, že zemřu. Schází mi slova, jimiž bych vám mohl vysvětlit intenzitu toho plamene: jsem opravdu neschopen vyjádřit se. Věříte mi? Duše, oběť těchto útěch, oněměla. Zdálo se mi, že neviditelná síla mě ponořila celého do ohně... Můj Bože, jakého ohně! Jaká sladkost! (Ep I, s. 300).

V dopise z 20. září 1912 P. Pio výslovně vysvětluje, že anděl strážný mu pomáhá odpovídat na dopisy, které mu P. Augustin píše francouzsky: *Nebes- ké osobnosti mě ustavičně navště- vují, aby mi daly zakusit opojení blažených. A jestliže posláni našeho anděla strážce je velké, posláni mého anděla strážce je jistě největší, protože musí být učite- lem, který mi vysvětluje cizí jazyky* (Ep I, s. 304).

Ale anděl strážný není jen tlumočnickem otce Pia. Je to také přítel a rádce. Přichází se svou pomocí, když ho napadá démon. Nicméně jednoho dne se učiní vytouženým, dá se zavolat, ale nepřijde, dokud boj není dobojován a P. Pio zcela vysle- ný. Svěřuje se s tím 5. listopadu otci Augustinovi:

Neřeknu vám, jakým způsobem mě přepadli ti nešťastní- ci. V některých chvílích se cítím blízko smrti. V sobotu se mi zdá- lo, že mě chtěli zničit, a nevěděl jsem, na kterého světce se mám obrátit. Obracím se na svého an- děla strážce, a když dal na se- be čekat dosti dlouho, najednou poletuje kolem mě a andělským hlasem zpívá hymny o božské ve- lebnosti. Došlo k jedné z těch ob- vyklých scén; tvrdě jsem mu vyči- nil, že dal na sebe tak dlouho čekat, když jsem nemeškal a volal ho na pomoc; za trest jsem odmítal se na něho podívat, chtěl jsem jít pryč, chtěl jsem před ním utéci; ale on ke mně přišel skoro s plá- čem, popadl mě za vlasy, abych pozvedl svůj pohled, podíval jsem se na něho a viděl jsem, že je celý zkormoucený (Ep I, s. 311).

Anděl pak odpověděl sladce otci Piovi: *Jsem ti vždycky na- blízku, můj milý mladíčku, vždy*

se točím kolem tebe s láskou, kte- rá probudila tvou odměnu k mi- láčkovi tvého srdce; tento můj cit k tobě nevyhasne ani s koncem tvého života (tamt.).

Pisemný kontakt P. Pia s ot- cem Augustinem da San Marco di Lamis přinese mnoho dob- rodiní pro jeho duchovní život. Zde je důvod, proč se ďábel vše- možně pokouší, aby P. Piovi za- bránil v četbě řádků, které mu píše jeho přítel a duchovní vůdce v dopise z 18. listopadu 1912:

Arcikněz, když se dověděl o bo- ji s těmi nečistými odpadlíky, po- kud jde o vaše dopisy, poradil mi, abych první dopis, který od vás přijde, přišel otevřít k němu. Udě-

lal jsem to s vaším posledním do- pisem. Když jsme ho však otevře- li, zjistili jsme, že je celý políty in- koustem. Byla to také pomsta toho barbablu? Nemohu uvěřit, že byste mi poslal dopis v takovém stavu, tím spíše, že víte o mém špatném zraku. Napsané dopisy se mi jeví nejdříve nečitelné, ale když je polo- žím na kříž, vznikne trochu světla, takže je mohu přečíst, i když s obtížemi. Tento dopis je velice dobře zachovaný (Ep I, s. 315).

Co však napsal otec Augus- tin v onom dopise ze 6. listopa- du, že to vyprovokovalo novou ďáblovu strategii? Především do- pis byl napsán francouzsky, v ja- zyku, který duchovní vůdce po-

užíval, aby určitým způsobem zmátl nástrahy ďábla. Zde je je- ho obsah: „S potěšením zjišťuji novou fázi ve válce, kterou usta- vičně vedeš s naším ošklivým nepřítelem: neboj se ho, proto- že on bude vždy poražen. Nezá- leží na tom, zda přichází se svou výzbrojí, protože všechna pekelná výzbroj podléhá Božimu do- puštění. Zachovej si svou pokor- nou oddanost Boží vůli, protože pyšný svůdce se třese před poko- rou Božích dětí. Volej vždy své- ho anděla strážce ve všech po- kušeních, protože on je ti vždy nablízku. Co může udělat poku- šitel duši, která se celá s důvěrou odevzdává dobrému Bohu? Boj skončí a Panna Maria bude mít nesmrtelný triumf. Bude-li dob- rý Bůh chtít, dej mi zprávu o ko- nečném triumfu, chtěl bych být blízko u tebe v hodinu tvoji smr- ti. Nezapomeň nikdy na náš slib. Modli se za mne na můj úmysl. Řekni Ježíši, aby mi dal milost konat vždy jeho svatou vůli. To mi postačí.

Zdravím z celého srdce tvé- ho andělka, bude-li chtít, prosím ho jménem Ježíše, aby v budou- cnosti nedovolil nepříteli ničit mé dopisy. Ten ať se raději zadává ve své zlobě. To je důvod, proč ti piši francouzsky. Až budu mít čas, napíšu ti řecky.

Pros dobrého Ježíše zvlášt- ě na můj úmysl. Raduj se v Pá- nu, to ti vždy přeji.“ ... (Ep I, s. 312).

Na rubu tohoto dopisu na- cházíme prohlášení dona Sal- vatore Panulla z 25. srpna 1919: „Já, podepsaný arcikněz z Piet- relciny, prohlašuji pod přísahou, že tento dopis, otevřený v mé pří- tomnosti, došel takto poskvrně- ný a byl zcela nečitelný. Když byl položen na kříž a pokropen svě- cenou vodou, po vyslovení sva- tých exorcismů bylo možné ho číst jako nyní. Opravdu, moje ne- teř Grazia Panullo, učitelka, ho přečetla v přítomnosti mé a otce Pia, když jsme provedli řečené ještě předtím, než jsme ji zavo- lali. Pietrelcina 25. srpna 1919“ (tamt.). ■

K brožurám ke mši svaté podle Římského misálu z r. 1962, avizovaným v minulém čísle Světla na str. 11

Nakladatelství Matice cyrilometodějská s. r. o. se vzhledem k praktickým potřebám církve rozhodlo spojit brožury pro věřící lid a pro ministranty v jeden svazek. Bude obsahovat latinské i české mešní texty a pokyny pro ministranty. Přehlednost pro obě skupiny uživatelů bude zajištěna grafickou úpravou. Brožura vyjde během měsíce října, budeme ji včas avizovat na zadní straně Světla.

Ne 23. 9.: 8.04 Malý biblický příběh (4) 8.10 Na koberečku (27) 8.25 Zvoneček a Margarétka (2. díl) 8.35 Egypt 9.35 Hledači dobrých zpráv 9.50 Pro víta mundi 10.30 Přímý přenos mše svatě ze Slovenska (L) 11.53 Z pokladů duše 11.55 Polední modlitba se Sv. otcem Benediktem XVI. (L) 12.15 Proč Evropané nesnášejí židovský stát (9. díl) 16.05 Léta letí k andělům 16.35 Hlubinami vesmíru – září 17.35 Otec Lang 17.55 Malý biblický příběh (4. díl) 18.00 Ježíš – království bez hranic (19) (P) 18.30 Vesmírný poutník 19.00 Hongkong 19.30 Prlov 19.35 CHKO Pálava – Děvín 19.50 Čtete z křesťanských periodik 20.00 Z pokladů duše 20.05 Octava dies (P) 20.35 Záznam koncertu pro Haiti – Richard Čanaky (SK) (P) 21.35 Žít cestou 22.00 Bez hábitu – O komunitě Blahoslavenství 22.55 Noemova pošta – září (R) 00.00 Rajasthan.

Po 24. 9.: 8.05 Starý člověk mezi námi 8.30 Na koberečku (27) 8.45 Čtete z křesťanských periodik 9.00 Noční univerzita – Veronika Barátová: Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl 10.00, 00.30 Hurtigruten 10.30 Octava dies 11.00 Pro víta mundi s Witoldem Ivánkem 11.40 Zvoneček a Kopretinka – Měsíček 11.50, 20.00 Z pokladů duše – P. Vojtěch Kodet, OCarm. 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Pro víta mundi, tentokrát s Andělou Bílkovou (2. díl) 12.45 CHKO Pálava – Děvín 16.05 Píseň svobody – sestra Bakhita 16.35 Adopce na dálku 17.05 Exit 316 – Přátelství 17.35 Baterka (září) 18.05 Starý člověk mezi námi 18.35 Zvoneček a Kopretinka – Větrík (P) 18.45 Hurtigruten 19.15 Proč Evropané nesnášejí židovský stát (9. díl) 19.45 Leskovec 20.05 Francie (P) 21.05 Na koberečku (28) (P) 21.20 Přírodní krásy Ameriky (8. díl) 21.55 Noční univerzita: P. ThDr. Michael Slavík – Cesta do Emauz 23.00 Richard Čanaky (SK) – koncert.

Út 25. 9.: 8.05 Francie 9.00 New York 9.00 Pro víta mundi s Witoldem Ivánkem 9.40 Athény 10.10 Misie jinak (R) 11.40 Zvoneček a Kopretinka – Větrík 11.50 Z pokladů duše: Veronika Barátová – O hudbě 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Pocta Janu Pavlu II. 16.05 Léta letí k andělům 16.35 Pro víta mundi s Witoldem Ivánkem 17.15 Proč Evropané nesnášejí židovský stát (9. díl) 17.45 CHKO Pálava – Děvín 18.05 Dětská televize (srpen) 18.35 Zvoneček a Kopretinka – Deštík (P) 18.45 Hledači dobrých zpráv 19.00 Léta letí k andělům – P. Ludvík Armbruster 19.30 Přírodní krásy Ameriky (9. díl) 20.00 Z pokladů duše: Veronika Barátová – O hudbě 20.05 Jan Sarkander 21.10 Prostor ticha (P) 21.30 Čtete z křesťanských periodik 21.40 Prlov 21.50 Exit 316 – Přátelství 22.20 Octava dies 22.50 Léta letí k andělům – P. Ludvík Armbruster 23.20 Proč Evropané nesnášejí židovský stát (9. díl) 23.50 Pro víta mundi, tentokrát se Zdenkem Růžičkou 00.30 Athény.

St 26. 9.: 8.05 Atlas Charity: Letní tábor v Kozmícih 8.10 Starý člověk mezi námi 8.45 Hlubinami vesmíru – září 9.45 Exit 316 – Přátelství 10.00 New York 10.30 Generální audience papeže Benedikta XVI. (L) 11.55 Z pokladů duše: PhDr. Josef Zeman CSc. – O manželství 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Adopce na dálku 12.35 Léta letí k andělům 16.05 Noční univerzita: P. ThDr. Michael Slavík – Cesta do Emauz 17.10 Hledači dobrých zpráv 17.20 Studio AHA 18.02 Kateřinin palác 18.15 Exit 316 – Konflikt 18.35 Mašinky (3. díl) 18.45 Nowa Huta 19.10 Pro víta mundi s Witoldem Ivánkem 19.55 Z pokladů duše: PhDr. Josef Zeman CSc. – O manželství 20.00 Obraz polistopadového vývoje v dokumentárním filmu (10. díl) (P) 20.30 Francie 21.30 Atlas Charity: Frýdek-Místek 21.35 Střelná 21.45 Noční univerzita – Veronika Barátová: Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl 23.15 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R) 00.45 CHKO Pálava – Děvín.

Čt 27. 9.: 8.05 Adopce na dálku 8.30 Dětská televize (srpen) 9.00 Noční univerzita: P. ThDr. Michael Slavík – Cesta do Emauz 10.00 Egypt 11.00 Střelná 11.15 Hurtigruten 11.40 Zvoneček a Kopretinka – Deštík 11.50 Z pokladů duše 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Nowa Huta 12.35 Přírodní krásy Ameriky (8. díl) 16.05 Přírodní krásy Ameriky (9. díl) 16.35 Píseň svobody – sestra Bakhita 17.05 Starý člověk mezi námi

17.30 Etosha 18.35 Zvoneček a Kopretinka – Duha (P) 18.45 Hledači dobrých zpráv 19.05 Nowa Huta 19.30 Octava dies 20.00 Z pokladů duše 20.05 Pro víta mundi s Janem Rychlým, SDB 20.45 Hurtigruten 21.15 Starý člověk mezi námi 21.45 Obraz polistopadového vývoje v dokumentárním filmu (10. díl) 22.15 Atlas Charity: Frýdek-Místek 22.30 Adopce na dálku 23.00 Exit 316 – Přátelství 23.30 Misie jinak (R).

Pá 28. 9.: 8.05 Dopis z Indie 8.35 Sar amen dživas 8.50 Nowa Huta 9.20 Don Bosco – světec, který skákal salta 10.00 Mše svatá z Frýštátu u příležitosti 80 let příchodu salesiánů do ČR (L) 11.40 Zvoneček a Kopretinka – Duha 11.50 Z pokladů duše 12.00 Polední modlitba s Radiem Proglas (L) 12.05 Ježíš – království bez hranic (19) 12.35 Po škole 16.05 Generální audience papeže Benedikta XVI. (R) 17.25 Sestry v akci 18.00 Prostě aby si hráli a neblbli 18.15 Exit 316 – Konflikt 18.35 Zvoneček a Kopretinka – Mrazík (P) 18.45 Salesiáni 18.55 Etosha 20.00 Z pokladů duše 20.05 Matka Markéta – maminka Dona Bosca 21.35 Don Bosco – světec, který skákal salta 22.05 Bez hábitu – Salesiáni 23.05 Athény 23.35 Noční univerzita: P. ThDr. Michael Slavík – Cesta do Emauz 00.15 Eurizon 00.35 Octava dies.

So 29. 9.: 8.04 Malý biblický příběh (5. díl) 8.10 Studio AHA 8.50 Ježíš – království bez hranic (19) 9.15 Řím 9.45 Čtete z křesťan-

ských periodik (P) 9.55 Baterka (září) 10.25 Etosha 11.25 Píseň svobody – sestra Bakhita 11.45 Mašinky (4. díl) (P) 11.55 Malý biblický příběh (5. díl) 12.05 Přírodní krásy Ameriky (9. díl) 12.35 Adopce na dálku 16.05 Léta letí k andělům – P. Vojtěch Hrubý 16.30 Píseň svobody – sestra Bakhita 17.00 Noční univerzita – Veronika Barátová: Jestliže tě neumyji, nebudeš mít se mnou podíl 18.35 Mašinky (4. díl) 18.45 Národní park Šumava-Vltavský luh 19.00 Řím 19.30 Nepotřebuji lítost, potřebuji pomoc 20.00 Malý biblický příběh (4. díl) 20.05 A to bylo štěstí... (P) 20.35 Obraz polistopadového vývoje v dokumentárním filmu (10. díl) 21.05 Exit 316 – Konflikt 21.35 Nowa Huta 22.00 Francie 22.55 Noční univerzita – P. Vojtěch Kodet: Chudí Páně 23.55 Pocta Janu Pavlu II.

Ne 30. 9.: 8.04 Malý biblický příběh (6) 8.10 Na koberečku (28) 8.25 Zvoneček a Kopretinka – Mrazík 8.35 Francie 9.35 Zvony ve Vřesíně 9.50 Pro víta mundi s Janem Rychlým, SDB 10.30 Přímý přenos mše svatě z kostela sv. Václava s pracovníky Proglasu a TV NOE. (L) 11.53 Z pokladů duše 11.55 Polední modlitba se Sv. otcem Benediktem XVI. (L) 12.15 Obraz polistopadového vývoje v dokumentárním filmu (10. díl) 16.05 Nowa Huta 16.35 Hlubinami vesmíru – září 17.35 Prostor ticha 17.55 Malý biblický příběh (6. díl) 18.00 Ježíš – království bez hranic (20) (P) 18.30 A to bylo štěstí... 19.00 New York 19.30 Střelná 19.35 Národní park Šumava – Vltavský luh 19.50 Čtete z křesťanských periodik 20.00 Z pokladů duše 20.05 Octava dies (P) 20.35 Koncert Czech Virtuosi 21.35 Nowa Huta 22.00 Jan Sarkander 22.55 Misie jinak (R) 00.00 Etosha.

NAUKA SVATÉHO ŘEHOŘE NYSÁNSKÉHO - dokončení ze str. 2

bratřím, obětem neštěstí. Dej hladovému to, co odepřeš svému žaludku“ (tam. PG 46,457c).

S velkou jasností připomíná Řehoř, že všichni závisíme na Bohu, a proto volá: „Nemyslete si, že všechno je vaše! Musí být také část pro chudé, Boží přátele. Pravdou totiž je, že všechno pochází od Boha, všeobecného Otce, a že všichni jsme bratři a patříme ke stejnému plemenu“ (tam. PG 46,465b). Řehoř proto naléhá, aby se každý křesťan zkoumal: „Ale co je ti platné, že se postíš a zdržuješ od masa, jestliže pak svou zlobou neděláš nic jiného, než že koušeš svého bratra? Jaký zisk z toho vytěžíš před Bohem pro skutek, že nejíš ze svého, ale jednáš nespravedlivě a rveš z rukou chudáka to, co je jeho?“ (tam. PG 46,456a).

Význam modlitby

Uzavřeme naše katecheze o třech velkých kapadockých Otcích, když si ještě připomeneme onen důležitý aspekt duchovní nauky Řehoře Naziánského, jímž je modlitba. Aby postupoval na cestě k dokonalosti a přijímal od sebe Boha, nesl v sobě Božího Ducha, musí se na něho člověk s důvěrou obracet: „Skrze modlitbu dosahujeme toho, že jsme s Bohem. Ale kdo je s Bohem, je daleko od nepřítele. Modlitba je oporou a obranou čistoty, brzdou hněvu, uklidněním a opanováním pýchy. Modlitba je stráží panenství, obranou věrnosti v manželství,

nadějí pro ty, kteří bdí, hojností plodů pro rolníky, bezpečím pro pocestné“ (De oratione Dominica 1: PG 44,12124ab). Křesťan se vždy při modlitbě inspiruje modlitbou Páně: „Chceme-li se tedy modlit, aby na nás sestoupilo Boží království, žádáme o to mocí Slova: abych byl daleko od zkaženosti, abych byl osvobozen od tyranie zla, aby nade mnou nepanoval protivník, ani abych nebyl vězněm hříchu, ale aby na mne sestoupilo tvé království, aby se ode mne vzdálily, nebo lépe řečeno, aby se anulovaly vášně, které mě nyní ovládají a poroučí mi“ (tam. 3: PG 44,1156–1157a).

Po skončení pozemského života bude se křesťan moci obrátit klidně na Boha. Když o tom Řehoř mluví, myslí na smrt sestry Makriny a píše, že v hodině smrti takto prosila Boha: „Ty, který máš na zemi moc odpuštění hříchu, odpusť mi, abych pookřála (Ž 38,14) a abych byla zhlédána před tvou tváří bez poskvrny, v okamžiku, kdy budu zbavena svého těla (srov. Kol 2,11), tak aby mého ducha, svatého a neposkvrněného (srov. Ef 5,27), přijaly tvé ruce jako *kadidlo před tvou tváří* (Ž 140,2)“ (Vita Macrinae 24: SC 178,244). Tato nauka svatého Řehoře zůstává trvale platná: nejen mluvit o Bohu, ale nést Boha v sobě. Dělejme to spolu s pilnou modlitbou a životem v duchu lásky ke všem svým bratřím.

Bollettino Vaticano 5. 9. 2007
Mezititulky redakce Světla

Sestry boromejky **hledají zdravotní sestry** k spolupráci na díle milosrdenství pro svou nemocnici **v Praze**. Nástup možný ihned. **Kontakt:** tel. 257 197 160 nebo 723 842 422 nebo 602 435 319, e-mail: trpšovska@nmskb.cz nebo vedeni@boromejky.cz.

Vydáváme **PUZZLE BETLÉMA – 260, 480, 912 dílků**. Cena s poštovným je 150, 250 a 350 Kč. Objednávky: Římskokatolická farnost, Martinské nám. 20, 674 01 Třebíč; trebicmartin@volny.cz; SMS 728 133 220. Více na www.volny.cz/trebicmartin. Zboží zašleme do měsíce.

Římskokatolická farnost Římov slaví v neděli **30. září 2007 MARIÁNSKÉ MODLENÍ V AMBITECH ŘÍMOVSKÉ LORETY** a zve na tuto **zpívanou POUŤ RODIN**, konanou věrně v duchu 300leté jezuitské tradice, jinochy i dívky, snoubence, manžele, rodiče, děti i prarodiče a všechny, kterým leží na srdci obroda rodiny do podoby Rodiny Nazaretské.

Program: 8.30 hod. mše sv. v kostele Svatého Ducha ● 9.15 – 12.00 hod. mariánské modlení v ambitech Domku svaté Rodiny Nazaretské, který je svatyní rodiny, v níž Loretánskou Pannu vyzývají zbožní věřící jako patronku svých rodin a domovů. Bližší informace na tel. č.: 387 987 244 nebo 723 064 946.

Zveme Vás do **večeřadla v kostele Nejsvětější Trojice ve Zdoučkách v neděli 7. října 2007**, začátek v 15 hodin. Předsedá P. Mgr. Jiří Polášek z Rožnova pod Radhoštěm. **Program:** rozjímavý růženec, čtení z „modré knihy“, promluva, zasvěcení P. Marii, mše svatá a adorace.

Institut pro křesťanskou kulturu ve Znojmě-Hradišti Vás srdečně zve na **mariánskou pouť do Egeru v Maďarsku 28.–29. září 2007**.

Program: pátek 28. 9. 2007 ● 4.30 hod. odjezd autobusu z Ořechova u Brna ● 5.30 Znojmo (Vídeňská ul. – výroba oplátek) ● 7.15 hod. nástup poutníků ve Vídni, odjezd do Maria Loretto v Burgenlandu, kde se na úpatí pohorí Leithagebirge nachází barokní skvost – poutní bazilika minor s přílehlým klášterem. Původní kostel z r. 1659 byl v r. 1683 Turky zničen. Kníže Paul Esterházy jej však nechal znovu vystavět a v r. 1707 byl opět vysvěcen. Papež Jan Pavel II. jej při své návštěvě v r. 1997 povýšil na apoštolskou baziliku minor ● 9.00 hod. mše svatá v apoštolské bazilice, po mši sv. prohlídka poutního areálu, ukázka jezdeckého umění husarů knížete Esterházyho. Před polednem odjezd přes Győr a Budapešť do Egeru ● 17.00 hod. ubytování v arcibiskupském kněžském semináři, večeře. Večer prohlídka historického města s možností posezení ve stylových vinárničkách.

Sobota 29. 9. 2007 ● 7.00 hod. snídaně ● 8.00 hod. poutní mše svatá v servitském kostele P. Marie Bolestné. Po mši svatě prohlídka kláštera.

Návrat přes městečko Gödöllő, známé barokním zámek císařovny Sisi – přestávka na oběd. Pokračování do Budapešti – okružní jízda městem s návštěvou baziliky sv. Štěpána a Rybářské bašty. Příjezd kolem 22. hod.

Putování se uskuteční s doprovodem kněze. **Přihlášky** na pouť přijímáme písemně nebo telefonicky na adrese: Institut pro křesťanskou kulturu, Křížovnická 26, 669 02 Znojmo-Hradiště, tel. 515 265 467 nebo 568 453 015, mobil: 732 586 126 nebo 728 272 760.

Náklady na cestu včetně ubytování, večeře, snídaně a vstupu do historických objektů činí 1900 Kč.

Římskokatolická farnost – děkanství Nové Město nad Metují pořádá ve dnech **27.–30. 9. 2007 farní pouť do Říмова, Passau, Altöttingu**. Předpokládaná cena: 1800–2000 Kč. Informace a přihlášky: P. Vladimír Janouch, tel. 603 480 598 nebo 491 472 127.

INFORMACE Z NÁRODNÍ KANCELÁŘE PRO PAPEŽSKÁ MISIJNÍ DÍLA
3. celostátní Misijní kongres dětí: V sobotu 6. 10. 2007 se v Brně uskuteční již 3. celostátní Misijní kongres dětí. Kongres je určen dětem, které chtějí poznat bohatství a důležitost misí. Mohou přijet i ti, kteří se dosud do Misijního díla děti nezapojovali. Setkání je příležitostí pro vzájemné poznání, získání nápadů pro práci s dětmi a prožití radosti ze společně strávených chvil při hře a modlitbě. Pro děti je připravené dobrodružné poznávání světadílů, mše svatá, soutěže, divadlo, misijní jarmark, výstavy, misijní koláč, pestrá nabídka materiálů, misijní novinky, psaní dopisu Sv. otci, projekty pro chudé děti a další překvapení! Přijedou i zajímaví zahraniční hosté. Začátek je v 9.00 hod. v katedrále a předpokládaný závěr v 16.45 hod. Pokud jste se ještě nepřihlásili, udělejte tak co nejdříve v **Národní kanceláři PMD, 543 51 Špindlerův Mlýn 33**, e-mail: info@misijnidila.cz, tel.: 499 433 058 nebo 604 838 882. Tešíme se na Vás!

Liturgická čtení

Neděle 23. 9. – 25. neděle v mezidobí

1. čt.: Am 8,4–7

Ž 113(112),1–2.4–6.7–8

Odp.: srov. 1a+7b (*Chvalte Hospodina, který povyšuje chudého. Nebo: Aleluja.*)

2.čt.: 1 Tim 2,1–8

Ev.: Lk 16,1–13

Slovo na den: Věrní v nespravedlivém mamonu.

Pondělí 24. 9. – ferie

1. čt.: Ezd 1,1–6

Ž 126(125),1–2ab.2cd.3.4–5.6

Odp.: 3a (*Velkou věc s námi udělal Hospodin.*)

Ev.: Lk 8,16–18

Slovo na den: Svítlnu na podstavec.

Úterý 25. 9. – ferie

1. čt.: Ezd 6,7–8.12b.14–20

Ž 122(121),1–2.3–4a.4b-5

Odp.: srov. 1 (*Do domu Hospodinova půjdeme s radostí.*)

Ev.: Lk 8,19–21

Slovo na den: Moji příbuzní.

Středa 26. 9. – nez. pam. sv. Kosmy a Damiána

1. čt.: Ezd 9,5–9

Tob 13,2.3–4a.4bcd.5.8

Odp.: 2a (*Požehnaný Bůh věčně živý.*)

Ev.: Lk 9,1–6

Slovo na den: Radostnou zvěst.

Čtvrtek 27. 9. – památka sv. Vincence z Paula

1. čt.: Ag 1,1–8

Ž 149,1–2.3–4.5–6a+9b

Odp.: 4a (*Hospodin miluje svůj národ. Nebo: Aleluja.*)

Ev.: Lk 9,7–9

Slovo na den: Nevěděl, co si má myslet.

Pátek 28. 9. – slavnost sv. Václava

1. čt.: Mdr 6,9–21

1 Kron 29,11abc.11d-12a.12bcd

Odp.: 12b (*Ty, Hospodine, vládneš nade vším.*)

2. čt.: 1 Petr 1,3–6; 2,21b-24

Ev.: Mt 16,24–27

Slovo na den: Zapři sám sebe.

Sobota 29. 9. – svátek sv. Michaela, Gabriela a Rafaela

1. čt.: Dan 7,9–10.13–14

nebo Zj 12,7–12a

Ž 138(137),1–2a.2bc+3.4–5

Odp.: 1c (*Budu ti hrát, Hospodine, před anděly.*)

Ev.: Jan 1,47–51

Slovo na den: Uvidíte Boží anděly.

Breviář pro laiky

Uvedení	NE	PO	ÚT	ST	ČT	PÁ	SO
do první modlitby dne:	23. 9.	24. 9.	25. 9.	26. 9.	27. 9.	28. 9.	29. 9.
Antifona	812	826	841	857	1722	1527	1533
Žalm	783	783	783	783	783	786	783
Ranní chvály:							
Hymnus	812	827	842	857	1723	1527	1533
Antifony	813	828	843	858	874	1528	1534
Žalmy	813	828	843	858	874	813	813
Kr. čtení a zpěv	816	831	847	861	1724	1528	1534
Antifona k Zach. kantiku	717	831	847	861	1524	1529	1535
Prosby	817	831	847	861	1724	1529	1535
Záv. modlitba	717	832	847	1523	1524	1529	1535
Modlitba během dne:							
Hymnus	817	832	848	862	879	1264	792
Antifony	818	833	848	863	879	1529	1535
Žalmy	818	833	849	863	879	1265	911
Krátké čtení	820	835	851	865	882	1530	1536
Záv. modlitba	717	835	851	865	882	1529	1535
Nešpory:							
	SO						
Hymnus	807	821	837	852	867	1525	915
Antifony	808	822	838	853	868	1703	916
Žalmy	808	823	838	853	868	1703	916
Kr. čtení a zpěv	810	825	840	856	871	1526	918
Ant. ke kant. P. M.	716	717	840	856	871	1526	718
Prosby	811	826	841	856	872	1526	918
Záv. modlitba	717	717	841	857	1523	1529	718
Kompletář	1238	1242	1247	1250	1254	1238	1238

TO PROMODLÍM

Malá brožurka kapesního formátu, obsahující texty nejběžnějších i příležitostných modliteb a také přehledy základních pravd a skutečností duchovního života katolické víry. Velmi praktická příručka, kterou lze nabídnout i těm, kdo jsou na samém počátku cesty života s Bohem. Vyšlo s církevním schválením.

A.M.I.M.S. • Brož., A6, 44 stran, 7 Kč

RODINNÝ KALENDÁŘ 2008

Plánovací nástěnný kalendář s občanským a liturgickým kalendářem. Fotografie Josef Pinkava.

Karmelitánské nakladatelství •
Křídový papír, 200 x 420 mm, 69 Kč

PANÍ Z LEMBERKA

Vojtěška Mazálková • Ilustrace
S. M. Česlava Talafantová OP

Beletrizovaný životopis svaté české šlechtičny Zdislavy z Lemberka. Klade důraz na její oddanost a lásku k Bohu, charitativní činnost a laskavost.

Jiří Brauner, Kartuziánské nakladatelství • Druhé vydání •
Křídový papír, brož., A5, 152 stran, 148 Kč

BIBLICKÉ PUTOVÁNÍ

Křesťanská stolní hra pro 3 až 6 hráčů od 6 let. Biblické putování je hra, ve které hledáte předměty, zvířata a rostliny z biblických příběhů. Kde je najdete? Na cestách v herní ploše, kterou si postavíte okolo chrámu. O tom, kdo jich najde nejvíce, rozhoduje nejen štěstí, ale také to, jakou trasu na herní ploše zvolíte. Pomohou vám dobrá rozhodnutí i spolupráce s ostatními hráči. Jednotlivé součásti hry jsou uloženy v malé krabičce o rozměrech 180 x 120 x 50 mm (š x v x h).

Samuel • 450 Kč

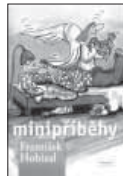

MINIPŘÍBĚHY

František Hobízal

Malá sbírka poučných črt, které vedou k zamyšlení nad všedními skutečnostmi lidského života.

Karmelitánské nakladatelství •
Brož., 113 x 165 mm, 64 stran, 69 Kč

Objednávky knih - tel. 587 405 431 • Administrace a inzerce týdeníku Světlo - tel./fax 585 222 803

Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 771 11 Olomouc 1, e-mail: knihy@maticecm.cz

Kompletní nabídku knižní produkce MCM naleznete na internetové adrese www.maticecm.cz

772 00 Olomouc 2

147/2002

P.P.

D + 1

771 11 Olomouc 1

Dolní nám. 24

Matice cyrilometodějská s. r. o.